

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Versijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

DE HERHALING IN HET STRAFRECHT (1)

§ 1. Begrip en bepaling.

1. Een juiste bepaling geven van de staat van herhaling is slechts mogelijk, nadat men hem heeft ontleed en bestudeerd. Immers, een bepaalde toestand kan enkel bestaan bij aanwezigheid van één of meer bepaalde voorwaarden. Het onderzoek en de studie van die voorwaarden leidt dan ook tot het formuleren van de omschrijving, welke die toestand definiëert.

Uit didactisch oogpunt lijkt het nochtans wenselijk deze bepaling vooraf te formuleren, omdat ze slechts kan zijn een opsomming van de voorwaarden, van welke bestaan de staat van herhaling afhangt.

2. Herhalen is opnieuw hetzelfde doen, nog eens doen (1), hervallen in dezelfde fout (2). Het begrip zelf vereist dus allereerst twee na elkaar gestelde daden (3) en bovendien sluit het in, dat deze twee daden identiek of minstens van dezelfde aard zouden zijn (4).

Wanneer we het begrip overplaatsen in het strafrecht, volgt dat beide daden strafbaar moeten zijn gesteld door een wettekst, en wel inbreuk moeten maken op dezelfde strafwettekst, minstens op dezelfde strafwet (5).

Anderzijds moeten beide inbreuken vaststaan, d.w.z. dat ze beide door een vonnis van veroordeling moeten bekrachtigd zijn en wel op een definitieve, onherroepelijke wijze.

De herhaling kan dan ook slechts ontstaan na een definitieve veroordeling wegens inbreuk op een strafwet. Indien na deze veroordeling een nieuwe inbreuk wordt gepleegd op dezelfde strafwet, bestaat er herhaling. Deze toestand zal bekrachtigd worden door het vonnis houdende veroordeling wegens deze nieuwe inbreuk (6).

Ten slotte, hebben enkel de vonnissen der Belgische rechtbanken rechtskracht in België.

3. Nergens heeft de wetgever een uitdrukkelijke en volledige bepaling gegeven van de staat van herhaling, noch een opsomming van de voorwaarden, welke die toestand scheppen. In sommige wetteksten worden enkel aangegeven de gevolgen (strafverzwaring) van de herhaling (bv. artt. 18 tot 20, wet 12 Maart 1818 op de geneeskunde). Elders worden er bijzondere voorwaarden gesteld, die de staat van herhaling beperken (bv. art. 169, Boswetboek; art. 91, Landelijk wetboek;

art. 18, wet op de jacht). Enkele algemene principes kan men uit de tekst zelf afleiden (bv. artt. 54 en volg., Strafwb.), of zijn er uitdrukkelijk in neergelegd (bv. art. 2, wet 1 Augustus 1899 op het verkeer).

Rechtsleer en rechtspraak hebben aan de hand van de wetteksten, door vergelijking en door toepassing van de algemene rechtsprincipes, de voorwaarden vastgesteld, die de staat van herhaling uitmaken.

4. Op grond hiervan menen we deze definitie te mogen formuleren: bevindt zich in staat van herhaling hij die, na een definitieve veroordeling wegens inbreuk op een strafwet door een Belgische rechtbank uitgesproken, een nieuwe inbreuk pleegt op diezelfde strafwet (7).

§ 2. Algemene voorwaarden.

5. De staat van herhaling vereist dus de aanwezigheid van zes algemene voorwaarden (8), namelijk:

- 1° een vroegere veroordeling;
- 2° deze vroegere veroordeling moet in kracht van gewijsde zijn getreden;
- 3° een veroordeling wegens inbreuk op een strafwet;
- 4° een veroordeling uitgesproken door een Belgische rechtbank;
- 5° het plegen van een nieuwe inbreuk,
- 6° op dezelfde strafwet.

6. Buiten deze algemene voorwaarden voorziet de wetgever doorgaans bijzondere voorwaarden, die de uitwerking van de herhaling beperken of uitbreiden (9). De studie van deze bijzondere voorwaarden zal geschieden in het tweede hoofdstuk, handelende over de verschillende gevallen van wettelijke herhaling.

7. Onderzoeken we achtereenvolgens de zes hogervermelde algemene voorwaarden.

- 1° Bestaan van een vroegere veroordeling.

8. De basis of grondvoorwaarde voor iedere herhaling is het bestaan van een voorgaande veroordeling (10). Het nieuwe strafbaar feit, waarover de rechtbank thans heeft te beslissen, moet gepleegd zijn nadat de verdachte door een vroegere veroordeling werd getroffen (11). Er bestaat dus geen wettelijke herhaling, indien de nieuwe inbreuk gepleegd werd

vóór de veroordeling wegens de eerste inbreuk, al geschiedt de bestraffing van deze nieuwe inbreuk ook na deze veroordeling (12).

2° De vroegere veroordeling moet in kracht van gewijsde zijn getreden.

9. De voorgaande veroordeling moet in kracht van gewijsde (13) zijn getreden op het ogenblik dat het nieuwe misdrijf wordt gepleegd (14). Zolang er enige voorziening openstaat tegen een gerechtelijke beslissing heeft deze geen wettelijke uitwerking (15). Een niet-definitieve beslissing als basis voor de herhaling aanvaarden, ware aan deze beslissing een uitvoerbaarheid bij voorraad geven (16).

Het nieuwe misdrijf moet dus gepleegd zijn na een voorgaande definitieve veroordeling (17). In sommige wetten, zoals in artikel 2 der wet van 1 Augustus 1899 op het verkeer, is deze voorwaarde uitdrukkelijk voorzien.

10. Alle termijnen, door de wet toegestaan om de veroordeling aan te vallen, moeten verlopen zijn (18).

Kunnen dus niet als grondslag voor de herhaling dienen :

11. a) een veroordeling bij wederspanning aan de wet, zolang ze niet definitief is geworden door de verjaring van de straf (art. 476 en 641, wb. strafvordering) (19).

12. b) een correctionele of politieveroordeling waartegen nog hoger beroep (20) kan worden ingesteld (21).

13. c) een veroordeling die nog vatbaar is voor voorziening in verbreking (22).

14. d) een veroordeling bij verstek, zolang de gewone (23) termijn van verzet niet is verstreken (24).

Na het verstrijken van de gewone termijn van verzet, is het vonnis definitief, zij het dan voorwaardelijk, indien de betekening van het vonnis bij verstek niet aan de veroordeelde in persoon werd gedaan. Niets belet dus dit vonnis als basis voor de herhaling te aanzien, al bevindt de veroordeelde zich nog in de buitengewone (23) termijn van verzet (25). Wanneer echter de veroordeling, wegens verzet binnen de buitengewone termijn, vervalt, dient er geen rekening mede gehouden te worden voor de herhaling (26).

15. Een niet-definitieve veroordeling kan geen aanleiding geven tot herhaling, zelfs indien ze bij vergissing, zonder verzet of met toestemming (27) van de veroordeelde werd uitgevoerd (28). In strafzaken zijn de middelen van voorziening immers van openbare orde en niemand kan er geldig van afzien (29). Aldus kan niet als basis dienen voor de herhaling, een veroordeling bij verstek die niet werd betekend of wier betekening onregelmatig of nietig is (30).

16. De vroegere veroordeling, grondslag voor de herhaling, mag evenwel niet ten uitvoer zijn gelegd (31).

17. Er bestaat dus herhaling wanneer de straf der eerste veroordeling verjaard is (32). De verjaring heeft enkel tot gevolg de veroordeling niet uitvoerbaar te maken. Ze laat deze echter bestaan (33).

18. Wanneer de straf door gratieverlening wordt kwijtgescholden, verminderd of veranderd, is het nochtans de door de beslissing van veroordeling opgelegde straf, die de voorwaarden voor de herhaling bepaalt. Een koninklijk besluit van genade raakt enkel de tenuitvoerlegging van de uitgesproken straf, zonder die straf te doen verdwijnen (34). Het genadebesluit beschikt enkel voor het heden en voor de toekomst, doch niet voor het verleden.

19. Een veroordeling wegens overspel of onderhoud van bijzit kan tot grondslag dienen voor de herhaling, ook dan wanneer de klacht doende echtgenoot, ingevolge zijn recht om de klacht in te trekken, de gevolgen van die veroordeling heeft tegengehouden (35).

20. Een voorwaardelijke veroordeling kan tot grondslag dienen voor de herhaling, zowel tijdens de duur van de voorwaardelijkheid als na verloop van de termijn van schorsing (36).

21. Eerherstel belet dat de veroordeling tot grondslag dient voor de herhaling (37).

22. Amnestie doet de veroordeling, waarop ze wordt toegepast, verdwijnen. Wanneer de inbreuk, die aanleiding gaf tot de vroegere veroordeling, dus onder een amnestiebepaling valt, kan deze vroegere veroordeling niet meer tot grondslag dienen voor de herhaling (38).

23. Dezelfde oplossing moet worden aangenomen, indien de veroordeling vernietigd werd wegens herziening (art. 445, wb. strafv.) (39).

3° De vroegere veroordeling moet zijn uitgesproken wegens inbreuk op een strafwet.

24. De voorgaande veroordeling moet zijn uitgesproken wegens inbreuk op een strafwet, d.w.z. wegens misdaad, wanbedrijf of overtreding (40). En wanneer we zeggen dat de voorgaande veroordeling moet zijn uitgesproken wegens een inbreuk op een strafwet, dan bedoelen we dat door het vonnis een werkelijke straf (41) moet zijn uitgesproken (42).

25. Een tuchtstraf kan geen aanleiding geven tot herhaling, zelfs niet indien ze door een rechtbank werd uitgesproken (43).

26. Een beslissing tot internering wegens krankzinnigheid (44) of wegens landloperij (45), en een beslissing van de kinderrechtter (46) kunnen niet tot grondslag dienen voor de herhaling. Deze beslissingen zijn immers geen straffen in de zin van het Strafwetboek (47).

4° De voorgaande veroordeling moet door een Belgische rechtbank zijn uitgesproken.

27. De voorgaande veroordeling moet zijn uitgesproken door een Belgische rechtbank (48). De beslissingen van vreemde rechtbanken zijn in principe zonder bindende kracht in België (49).

5° Het plegen van een nieuwe inbreuk.

28. Het strafbaar feit, oorzaak der nieuwe veroordeling, moet niet enkel gepleegd zijn na de voorgaande veroordeling, doch bovendien onafhankelijk zijn van het strafbaar feit dat aanleiding gaf tot die voorgaande veroordeling (50).

De nieuwe inbreuk moet onafhankelijk zijn van de voorgaande veroordeling. Indien de nieuwe inbreuk slechts kan bestaan omdat er een vroegere veroordeling werd uitgesproken, waarvan ze het natuurlijk gevolg is, houdt de wetgever reeds rekening met deze omstandigheid. Er is dus geen reden meer om deze veroordeling nogmaals tot grondslag voor strafverzwaring te nemen (51).

6° Beide misdrijven moeten door dezelfde strafwet strafbaar zijn gesteld.

20. Uit de geschiedenis van de totstandkoming van het Strafwetboek (52) blijkt dat een essentiële voorwaarde voor het bestaan van de herhaling is, dat het vroeger bestrafte misdrijf en het nieuw gepleegde misdrijf beide strafbaar moeten gesteld zijn hetzij door het gewone Strafwetboek, hetzij door dezelfde bijzondere wet (53).

Is dus niet in staat van herhaling hij, die, na een veroordeling wegens een feit dat door het gewone Strafwetboek wordt voorzien, een nieuwe inbreuk pleegt die door een bijzondere wet wordt beteugeld, en omgekeerd. Er is eveneens geen herhaling, indien de inbreuk door de vroegere veroordeling bestraft en de nieuwe inbreuk elk door een andere bijzondere wet worden voorzien.

Artikel 565 van het Strafwetboek is dan ook slechts een bevestiging van dit principe.

30. Behoudens tegenstrijdige bepaling, moeten beide

misdrifven nochtans niet volstrekt dezelfde zijn en dus niet dezelfde qualificatie hebben. Een vroegere veroordeling wegens enige inbreuk op een wet volstaat om tot grondslag te dienen voor herhaling uit reden van een nieuwe inbreuk op dezelfde wet (54).

31. Sommige bepalingen van het Strafwetboek en ook verschillende bijzondere wetten hebben een meer volstreekte indentiteit als vereiste. Aldus artikel 433 van het Strafwetboek, dat, terzake van tweegevecht, enkel herhaling voorziet indien zowel het tweede als het eerste misdrijf van dezelfde aard zijn (55).

32. De identiteit tussen beide misdrijven kan slechts blijken uit de qualificatie door de rechtbank definitief vastgelegd in de veroordeling die tot grondslag dient voor de herhaling en in de veroordeling wegens het nieuwe feit (56).

§ 3. Bewijs van de herhaling.

33. Het vonnis of het arrest dat wegens herhaling de straf verzwart moet gemotiveerd zijn (57). De strafverzwaring moet immers door de rechter worden verantwoord. De staat van wettelijke herhaling moet in feite onderzocht en vastgesteld worden (58).

34. Het volstaat aldus niet in het vonnis of het arrest te vermelden « dat er herhaling is » of « dat de verdachte zich in staat van herhaling bevindt » (59). Het volstaat evenmin te verwijzen naar een voorgaande veroordeling (60). Het is een vaststaande rechtspraak van het Hof van Verbreking, dat het vonnis of het arrest van veroordeling de nodige gegevens moet bevatten om de wettelijkheid van de ingeroepen staat van herhaling te kunnen controleren (61).

35. Het vonnis of het arrest moet dienvolgens het bestaan vaststellen van al de door de wet vereiste voorwaarden; zowel de algemene als, indien er gesteld zijn, de bijzondere voorwaarden (62).

36. Het vonnis of het arrest moet de authentieke akten aanwijzen waarop het zich steunt om de staat van herhaling te aanvaarden (63). Het zal dus moeten vermelden de vonnissen of arresten, waarbij de vorige veroordeling(en) werd(en) uitgesproken en, in geval van vonnis of arrest bij verstek, de akte waaruit de betekening blijkt.

37. Het vonnis of het arrest zal moeten vaststellen het bestaan van een voorgaande veroordeling (58), of, indien de wet achtereenvolgende herhalingen voorziet, eventueel de vroegere veroordelingen; verder dat deze veroordeling(en) in kracht van gewijsde zijn getreden op het ogenblik waarop het nieuw misdrijf werd gepleegd (64); de straf die uitgesproken werd en de rechtsmacht die ze uitsprak (65).

Het feit dat er een nieuwe inbreuk werd gepleegd en dat deze strafbaar gesteld wordt door dezelfde strafwet als het vroegere misdrijf, zal natuurlijk uit het te wijzen vonnis of arrest vanzelfsprekend blijken.

38. Om te kunnen nagaan of de voorgaande veroordeling uitgesproken werd en dat ze kracht van gewijsde had verkregen op het ogenblik waarop het nieuwe misdrijf werd gepleegd, zal het vonnis of het arrest melding moeten maken van de datum van deze voorgaande veroordeling (66) en of ze werd gewezen op tegenspraak of bij verstek (67). Indien ze op tegenspraak werd gewezen, zal moeten vermeld worden dat geen hoger beroep of voorziening in verbreking werd ingesteld (68). Indien ze bij verstek werden gewezen, zal het vonnis of het arrest melding moeten maken van de datum der betekening aan de persoon of aan de woonplaats (69) en bovendien dat geen verzet, hoger beroep of voorziening in verbreking werd ingesteld.

39. In sommige gevallen zal zelfs melding moeten worden gemaakt van de datum waarop de feiten van de vroegere veroordeling werden gepleegd. Dit is namelijk het geval voor de herhaling voorzien in de besluitwet op de dronkenschap, die voor het geval van tweede herhaling vereist dat de verdachte het nieuwe misdrijf pleegde binnen de termijn van één jaar te rekenen van de tweede veroordeling (70).

40. Om te kunnen nagaan of de voorgaande veroordeling werd uitgesproken door een Belgische rechtsmacht, zal het vonnis of het arrest moeten vermelden welke rechtsmacht deze veroordeling uitsprak (65). Dit is ook noodzakelijk om na te gaan of artikel 57 van het Strafwetboek kan worden toegepast of niet.

41. Om te kunnen nagaan of de voorgaande veroordeling werkelijk de aard had van een straf, zal het vonnis of arrest melding moeten maken van de uitgesproken straf (71). Doorgaans zal melding moeten worden gemaakt van de aard en de duur der vroeger uitgesproken straf (72), indien, zoals in het Strafwetboek, de staat van herhaling afhankelijk is gesteld van deze aard en duur (73).

42. Om te kunnen nagaan of het nieuwe misdrijf door dezelfde strafwet wordt voorzien, zal ten slotte melding moeten worden gemaakt van de bij de voorgaande veroordeling bestrafte feiten (74).

43. Wanneer de wet bijzondere voorwaarden voorziet voor het bestaan der herhaling, zal de aanwezigheid van deze voorwaarden uit het vonnis of arrest moeten blijken. Aldus wat betreft de herhaling voorzien in alinea twee van artikel 56 van het Strafwetboek, zal moeten vastgesteld worden dat nog geen vijf jaar verlopen zijn sedert de verdachte zijn vorige straf heeft ondergaan of dat de verjaring werd bereikt (75). Voor wat betreft de overtredingen door het strafwetboek voorzien, zal moeten blijken dat het nieuwe misdrijf gepleegd werd binnen de vastgestelde termijn (76), en in geval van herhaling voorzien door artikel 91 van het Landelijk wetboek, bovendien dat de voorgaande veroordeling uitgesproken werd door dezelfde rechtbank, die te kennen heeft van de nieuwe overtreding (77). Om dezelfde redenen moet, in geval van dubbele herhaling voorzien door de besluitwet op de dronkenschap, het vonnis, dat de tweede veroordeling uitsprak, vastgesteld hebben dat de verdachte zich op het ogenblik waarop hij de tweede inbreuk pleegde, reeds in staat van herhaling bevond (78).

44. Het openbaar ministerie, als vervolgende partij, dient het bestaan der voorwaarden van de herhaling te bewijzen (79). Indien het dit bewijs niet levert, kan de strafverzwaring niet worden toegepast (80). Wanneer de verdachte loochent dat hij zich in staat van herhaling bevindt en dat het bewijs ervan niet voldoende blijkt uit de stukken van de bundel, moet de rechtbank gevolg geven aan de vraag tot uitstel van het openbaar ministerie, om toe te laten dit bewijs te leveren (81).

45. Het bewijs der voorgaande veroordeling blijkt met zekerheid uit het officieel uittreksel van het desbetreffende vonnis of arrest.

46. Het bewijs van de betekening van een vonnis of arrest bij verstek moet geleverd worden door overlegging van het origineel exploit van betekening of moet ten minste blijken uit voldoende nauwkeurige omstandigheden, waaruit met volle zekerheid het bestaan der betekening en haar regelmatigheid kunnen worden afgeleid (82).

47. De staat van herhaling kan ook door getuigen worden bewezen. Bij ontstentenis van het vonnis of arrest kan het bewijs der voorgaande veroordeling geleverd worden door alle feiten of documenten (83).

48. De uittreksels uit het strafregister hebben geen bewijskracht en ze kunnen ook niet als voldoende bewijs worden aangemerkt van het bestaan van de voorgaande veroordeling en haar definitief karakter (84). Indien de verdachte echter de gegevens van dit uittreksel niet betwist, kan de overlegging der hogervermelde stukken achterwege blijven (85).

Er werd nochtans gevonnisd dat de bekentenis van de verdachte alléén geen voldoende bewijs oplevert (86).

49. Natuurlijk dient de identiteit van de veroordeelde vast te staan om de strafverzwaring te kunnen toepassen (87). Indien de verdachte echter beweert dat de voorgaande veroordeling, die als grondslag voor de herhaling wordt ingebracht, niet op hem toepasselijk is doch op een ander, dan kan de rechtbank de identiteit onderzoeken en vaststellen (88). Hetzelfde kan zich voordoen wanneer bv. de verdachte in het voorgaande vonnis veroordeeld werd onder een andere naam (89).

50. Het openbaar ministerie kan het bewijs van de identiteit leveren door alle middelen, getuigen inbegrepen (90). Het vonnis dat verklaart dat de verdachte zich in staat van wettelijke herhaling bevindt, stelt ten genoegen van recht vast dat de voorgaande veroordeling uitgesproken werd tegen dezelfde persoon als degene die het voorwerp uitmaakt van de tweede veroordeling (91).

M. VAN BALBERGHE.

(1) Van Dale's Groot Woordenboek; Verschueren, Modern Woordenboek.

(2) Récidive (Fr): rechute dans la même faute (Dictionnaire de l'Académie; Larousse); recidere, recidivus (Lat.): hervallen; verg. Duits: Rückfall.

(3) Dans le mot récidive il y a forcément l'idée d'une première et d'une seconde chute (Ortolan, Elém. dr. pén., nr 1179).

(4) Il y a récidive spéciale ou spécifique lorsqu'un fait délictueux est commis après une première condamnation prononcée pour un fait identique ou tout au moins similaire. Au contraire la récidive générale ou absolue existe par cela même qu'une infraction quelconque a été commise après une condamnation prononcée pour une infraction quelconque. Dans la détermination de la récidive générale ou absolue, on ne tient aucun compte de l'identité ou de la similitude des faits délictueux (Fuzier-Herman, Rép., v^o Récidive, nr 10; Garraud, Traité théorique et prat. du droit fr., dl III, nr 735, blz. 59; zie A. Prins, Science pénale et droit positif, nrs 483 en 510; Vliebergh, Beginselen van Strafrecht, blz. 146).

(5) Het Romeins recht kende bijna uitsluitend de herhaling van hetzelfde misdrijf, bv. diefstal na diefstal. Dit was eveneens meestal zo in het oude recht. Hier gold de regel: consuetudinis delinquendi praesumptio tantum in eodem vel simili genere mali. Ook verschillende vreemde wetgevingen stellen zich op dit standpunt. Het Belgische strafwetboek van 1867 daarentegen verelst doorgaans geen volstrekte identiteit tussen beide inbreuken. Het volstaat dat beide misdrijven door éénzelfde wet strafbaar zijn gesteld.

(6) Zolang de staat van herhaling door het vonnis van veroordeling wegens de nieuwe inbreuk niet werd vastgesteld en betoegeld, bestaat hij in feite. Na de veroordeling bestaat hij in rechte (zie nota nr 7).

(7) La récidive est l'état d'un individu qui, après avoir été condamné à une peine par un jugement émanant de tribunaux, jugement ayant acquis l'autorité de la chose jugée, commet une nouvelle infraction pour laquelle il encourt une peine nouvelle (Garraud, op. cit., dl III, nr 741).

(8) Wanneer een dezer voorwaarden ontbreekt, bestaat er geen herhaling. Het zijn dus grondvoorwaarden.

(9) Bv. art. 56, al. 2, 267, 433, 508bis en 565 van het strafwb. en de meeste bijzondere wetten.

(10) Over het algemeen wordt de strafverzwaring wegens herhaling verantwoord door de grotere criminaliteit of perversiteit van degene die een tweede maal de wet overtreedt; door de veronderstelde neiging tot bestendige wets-overtreding. Opdat de strafverzwaring gegrond zou zijn, dient de overtreder dus verwittigd door een eerste veroordeling. De veroordeling is het bewijs dat de verdachte persoon een vroeger misdrijf pleegde (Chauveau-Hélie, Théorie du droit pénal, dl I, nrs 475, 476 en 477; Dalloz, Rép., v^o Peine, nr 257).

Deze voorwaarde vinden we o.a. geformuleerd in de artikelen 54 en volg. van het strafwetboek (Al wie, na een veroordeling...; in artikel 433 strafwb. (Er is herhaling... wanneer de overtreder reeds werd veroordeeld...); in artikel 2 der wet van 1 Augustus 1899 (In geval van herhaling binnen het jaar te rekenen van een vroeger vonnis...); enz.

(11) Nypels et Servais, Code pén. b. interpr., dl I, blz. 198, nr 7; Pand B., v^o Récidive, nr 61; Ibid., v^o Bois et Forêts,

nr 356; Ibid., v^o Chasse, nr 1628, Crahay, Traité des contrav., nrs 82 en 90; Rapport de Haus, Nypels, Lég. Crim., dl I, blz. 100, comm. II, nr 223; Fuzier-Herman, Rép. v^o Récidive, nr 88; Verbr. Fr. 1 Juni 1855, D.P. 1855.1.299; corr. Gent 10 Febr. 1886, Journ. trib. 1886, 315.

(12) Bv. Op 1 Januari 1947 wordt er een diefstal met braak gepleegd, waarvoor de beschuldigde op 1 Februari 1948 veroordeeld wordt tot 5 jaar opsluiting. Indien dezelfde persoon op 1 Januari 1948 een nieuwe diefstal met braak pleegt, is hij niet in staat van herhaling, al geschiedt de bestraffing van deze laatste diefstal ook na 1 Februari 1948. Er bestaat hier samenloop van misdaden.

Zie J. Constant, Manuel de droit pénal (1948), dl I, nrs 73 en 78.

(13) Une décision est passée ou coulée en force de chose jugée, lorsqu'elle n'est pas attaquant ou qu'elle n'est plus attaquant par les voies légales ordinaires (Pand B., v^o Chose jugée en mat. crim., nrs 1 en 4).

(14) Rapport de Haus: Nypels, Lég. crim. dl I, blz. 100 (comm. II, nrs 223 en 224); Pand B., v^o Récidive, nrs 58 tot 60; ibid., v^o Pêche fluviale, nr 978; Goedseels J., Commentaire du code pénal belge, nr 381; Crahay, op. cit., nr 83; Destrée, Code des boissons, nr 160; Clément et Lepinois, Code rural, nr 955; Orban, Code rural, nr 839; Dalloz, Rép. prat., v^o Récidive, nr 16; Dalloz, Rép., v^o Peine, nr 260; Antwerpen 27 Febr. 1849, Belg. Jud. 1849, 544; Verbr. Fr 12 Nov. 1863, D.P. 1867.5.356; Luik 4 Dec. 1867, Pas. 1868.II.42; Verbr. 13 April 1885, Pas. 1885.I.114; Verbr. Fr 8 Dec. 1885, D.P. 1886.5.401; Corr. Brussel 7 Juni 1888, Pas. 1889.III.60; corr. Gent 9 Mei 1892, Pas. 1893.III.16; Luik 26 Nov. 1898, Pas. 1899.II.174; Verbr. 6 Nov. 1899, Pas. 1900.I.28; Haus, Princ., dl II, nr 826.

(15) Chauveau-Hélie, op. cit., dl I, 477; Ortolan, Elém. dr. pén., nr 1181;

(16) Carnot, Comment., nr 9 van art. 58;

(17) Verbr. Fr 24 Jan. 1862, D.P. 1862.I.144; Verbr. 28 Nov. 1908, Pas. 1909.1.63; Verbr. 22 Febr. 1921, Pas. 1921.1.261;

(18) Fuzier-Herman, Rép., v^o Récidive, nr 58;

(19) Nypels-Servais, op. cit., dl I, blz. 198, nr 7; Pand B., v^o Récidive, nr 62; ibid., v^o Concours d'infractions, nr 9; Haus, Princ. gén. de droit pénal, dl II, nr 826 en 881; Crahay, op. cit., nr 94; Nypels, Lég. crim., dl I, blz. 101 (comment. II, nr 224); Chauveau-Hélie, op. cit., dl I, 478; Dalloz, Rép., v^o Peine, nr 264; Fuzier-Herman, Rép., v^o Récidive, nr 67; Verbr. Fr 10 Mei 1861, D.P. 1861.1.239;

De veroordeling bij wederspanningheid aan de wet is slechts definitief na verjaring van de straf, d.i. twintig jaar na de uitspraak (artikel 92 strafwb.).

(20) Beroep kan ingesteld worden: 1) tegen vonnissen door de rechtbanken van politie gewezen, in alle gevallen (artikel 172 wb. strafv.), behalve in de gevallen door de artikelen 150 en 505, al. 2, wb. strafv. voorzien;

2) tegen de vonnissen door de correctionele rechtbanken gewezen (artikel 199 wb. strafv.), uitgezonderd wanneer ze gewezen werden op beroep tegen de vonnissen der politierechtbank (artikelen 174 en 188 wb. strafv.), ingevolge evocatie (artikelen 215 en 216 wb. strafv.) of in de gevallen bij artikel 505 wb. strafv. voorzien.

De termijn van beroep is: a) voor de veroordeelde: tien dagen na de uitspraak in geval van vonnis op tegenspraak; tien dagen na de betekening van het vonnis aan de veroordeelde of aan zijn woonplaats in geval van vonnis bij verstek (artikel 1774 wb. strafv. en artikel 5 wet 1 Mei 1849 wat betreft het beroep tegen de vonnissen der politierechtbanken; artikelen 202 en 203 wb. strafv. voor wat betreft het beroep tegen de vonnissen der correctionele rechtbank). Deze termijn wordt overeenkomstig artikel 73 wb. burg. rechtspl. verlengd ten voordele van de verstekmakende veroordeelde die zich in het buitenland bevindt (artikel 3 kon. besl. nr 301 dd. 30 Maart 1936).

b) voor de procureur des Konings: 15 dagen na de uitspraak wat betreft de vonnissen der politierechtbank (artikel 205 wb. strafv.); tien dagen na de uitspraak voor wat betreft de vonnissen der correctionele rechtbank (artikel 202 en 203 wb. strafv.).

c) voor de procureur-generaal: 15 dagen na de uitspraak wat betreft de vonnissen der correctionele rechtbank (artikel 205 wb. strafv.).

De veroordeling is slechts definitief na verloop van de termijn van vijftien dagen waarover de procureur des Konings of de procureur-generaal kan beschikken (Verbr. Fr 13 Juni 1902, Pas. 1903.IV.146; Fuzier-Herman, Suppl. Rép., v^o Récidive, nr 63bis; Revue de droit pénal 1924, 870; zie ook: Nypels, Lég. crim., dl I, Comment. XIII, nr 17; Haus, Princ., 92, nr 4, blz. 395; Crahay, op. cit., nrs 137 en 138; Beltjens, Code pénal, artikel 92, nrs 1 en 2).

(21) Haus, Princ., dl II, nr 826; Nypels-Servais, op. cit., dl I, blz. 199; Pand B., v^o Récidive, nr 65; Ibid., v^o Contravention de police, nr 52; Verbr. 13 April 1885, Pas. 1885.I.114; Verbr. Fr 29 Jan. 1885, D.P. 1886.1.43; Verbr. Fr 25 Febr. 1897, D.P. 1897.1.398; Verbr. Fr 14 Dec. 1923, Bull. crim. Déc. 1923;

(22) Haus, Princ., dl II, nr 826; Nypels-Servais, op. cit., dl I, blz. 199; Pand B., v^o Récidive, nr 66; Ibid., v^o Contravention de police, nr 52; Chauveau-Hélie, op. cit., dl I, 478 en volg.; Verbr. Fr 2 Aug. 1856, D.P. 1856.1.379; Verbr. 30 Jan. 1940, Pas. 1940.1.27;

Voorziening in verbrekking is mogelijk:

1) tegen de vonnissen in laatste aanleg gewezen door de politierechtbanken (geval van artikel 505 wb. strafv.) (artikelen 177, 407, 413 wb. strafv.);

2) tegen de vonnissen in laatste aanleg gewezen door de correctionele rechtbank op beroep tegen de vonnissen der politierechtbank (artikel 177 wb. strafv.), ingevolge evocatie (artikel 216 wb. strafv.) of in de gevallen door artikelen 505 wb. strafv. voorzien (art. 407 413 wb. strafv.);

3) tegen de in laatste aanleg gewezen arresten van het hof van beroep (art. 208, 216, 407, 413, 416 wb. strafv.);
4) tegen de arresten van het hof van assisen (art. 373, 407, 408 en volg. wb. strafv.).

De termijn van voorziening in verbreking is tien vrije dagen (art. 373 wb. strafv.). Deze termijn begint te lopen vanaf de uitspraak indien ze op tegenspraak is en bij verloop van de tiende dag na de betekening van het vonnis of arrest, indien het bij verstek werd gewezen (art. 413 wb. strafv.).

(23) De gewone termijn van verzet is tien dagen na de betekening van het vonnis aan de veroordeelde (art. 151 en 187 wb. strafv.).

De buitengewone termijn van verzet is tien dagen na de dag waarop de veroordeelde kennis heeft gekregen van de betekening van het vonnis, indien deze betekening niet werd gedaan sprekende met zijn persoon (art. 187 wb. strafv.).

Deze termijn wordt overeenkomstig art. 73 wb. burg. rechtspl. verlengd ten voordele van de bij verstek veroordeelde die zich in het buitenland bevindt (art. 3 kon. besl. nr 301 dd. 30 Maart 1936).

De betekening van een vonnis bij verstek is dus noodzakelijk opdat dit vonnis definitief kunne worden. Nochtans de vrijwillige betaling door de veroordeelde, van de aan de staat verschuldigde kosten, sluit in zich dat afstand wordt gedaan van elke voorziening tegen het vonnis bij verstek door de politierechtbank gewezen. Dit vonnis gaat in kracht van gewijsde (art. 150 wb. strafv., gew. kon. besl. nr 258 dd. 24 Maart 1936, art. 2). Verg. Nypels, Lég. crim., dl I, comment. XIII, nr 19; Nypels-Servais, op. cit., dl I, art. 92, nr 5, blz. 396; Faustin Hélie, *Traité de l'instr. crim.*, dl III, nr 5451; Haus, Princ., dl II, nr 975;

Wat betreft de buitengewone termijn van verzet, zie eveneens art. 9 Besluit-wet 26 Mei 1944 en de wet van 7 November 1946 (Rigaux et Trousse: *Les crimes et délits contre la sûreté de l'Etat*, blz. 134).

Betreffende de invloed van de overmacht op de verlenging der termijnen, zie Verbr. 1 en 29 April 1946, Pas. 1946.I.129 en 163 en J.T. 1946, 292 en 257; Verbr. 3 Juni 1946, Pas. 1946.I.385 en J.T. 1946, 385; Verbr. 6 Mei 1946, Pas. 1946.I.172 en nota; Verbr. 14 Oct. 1946, Pas. 1946.I.362;

(24) Fuzier-Herman, Rép. v° Récidive nr 59; Haus, Princ. dl II, nr 826.

(25) Nypels-Servais, op. cit., dl I, blz. 199; Schuind G., *Remarques sur la récidive pénale*, Rév. dr. pén. 1923, 634; L. Cornil, *La loi du 9 mars 1908*, Rév. dr. pén. 1909, 442; V. Gendebien, *La loi du 9 mars 1908*, Rév. dr. belge, dl V, blz. 348, nr 13; nota onder Luik 9 December 1908, Pas. 1909.II.139; Hayoit de Termicourt, *Etude sur l'opposition*, Rev. dr. pén. 1932, 737; Verbr. 6 Nov. 1899; Pas. 1900.I.28; Verviers 1 Mei 1909, Pas. 1909.III.329; Gent 3 Augustus 1909, Rev. dr. pén. 1910, 248; Gent 30 Augustus 1909, Pas. 1910.II.14;

(26) *Pasinomie 1908*, blz. 139, tweede kolom; G. Schuind, op. cit., Rev. dr. pén. 1923, 634; V. Gendebien, *Loi du 9 mars 1908*, Rev. dr. belge, t. V, blz. 348, nr 13;

(27) *Orleans 15 Juli 1893*, D.P. 1894.2.205;

(28) Nypels-Servais, op. cit., dl I, blz. 199; Pand. B., v° Récidive, nr 67; Trib. corr. Annecy vermeld in Dalloz, Suppl. Rép. v° Récidive, nr 36, nota; Verbr. Fr 24 Jan. 1862, D.P. 1862.I.144;

(29) Dalloz, Rép. prat. v° Récidive, nr 17; Fuzier-Herman, Rép., v° Récidive, nr 68; Verbr. Fr 2 Febr. 1890, Journ. Parq. 1890.2.28; Verbr. 4 Aug. 1893, D.P. 1896.I.271; Verbr. Fr 13 Sept. 1894, D.P. 1896.I.271;

(30) Zie nota nr 23; Fuzier-Herman, Rép., v° Récidive, nr 61;

(31) *Rapport de Haus, Nypels, Lég. crim.*, dl I, blz. 100 (comment. II, nrs 223 en 224); Haus, Princ., dl II, nr 826; Crahay, op. cit., nr 84; Pand. B., v° Récidive, nr 82; *Ibid.*, v° *Contravention de police*, nr 54; J. Constant, Manuel, dl I, nr 286; Gent 12 Maart 1902, Pas. 1902.II.148 en op voorziening, Verbr. 21 April 1902, Pas. 1902.I.207; Verbr. 28 Dec. 1908, Pas. 1909.I.63;

(32) Dalloz, Rép., v° Peine, nr 264; *Rapport de Haus: Nypels, Lég. crim.*, dl I, blz. 101 (comment. I, nr 224); Haus, Princ., dl II, nr 826; J. Constant, Manuel, dl I, nr 286; Chauveau-Hélie, op. cit., dl I, 481; Verbr. Fr 10 Mei 1861, D.P. 1861.I.239; Verbr. 21 April 1902, Pas. 1901.I.207;

(33) Nypels-Servais, op. cit., dl I, blz. 389, nr 9; Pand. B., v° Peine, nrs 473 en 474; A. Prins, op. cit., nr 966;

(34) Dalloz, Rép., v° Peine, nr 271; A. Prins, op. cit., nrs 945 en 950; Haus, Princ., dl II (nr 826); Pand. B., v° Peine, nr 451; *Rapport de Haus, Nypels, Lég. crim.*, dl I, blz. 101 (comment. II, nr 224); Chauveau-Hélie, op. cit., dl I, 484 en 485; Dalloz, Rép. prat., v° Récidive, nr 11; J. Constant, Manuel, dl I, nr 286; Verbr. 15 April 1935, Pas. 1935.I.223;

(35) Pand. B., v° Récidive, nr 86; *Ibid.*, v° *Adultère*, nr 244; Nypels, Code pén. interpr., dl II, blz. 196, nr 8;

(36) G. Schuind, op. cit., Rev. dr. pén. 1923, 634, nr 4; Nypels-Servais, op. cit., dl I, blz. 201 en 452; Pand. B., v° Récidive, nr 89; *Ibid.*, v° *Exécution des jugements (condamn. condit.)*, nr 116; *Ibid.*, v° *Pêche fluviale*, nr 976; Brussel 10 Aug. 1889, Rev. dr. belge, dl I, blz. 669; Verbr. 21 April 1902, Pas. 1902.I.207; contra, doch ten onrechte, Vliebergh, *Beginselen van Strafrecht*, blz. 147, nota één; Hetzelfde geldt ten andere in geval van voorwaardelijke invrijheidstelling (J. Constant, Manuel, dl I, blz. 281).

(37) Art. 7 wet 25 April 1896; — zie: Chauveau-Hélie, op. cit., dl I, 482 en 483; H. Bekaert, *La réhabilitation en mat. pén. (Nouvelles)*, nr 46;

(38) Chauveau-Hélie, op. cit., dl I, 486; Dalloz, Rép. prat., v° récidive, nr 11; Dalloz, Rép., v° Peine, nr 272;

Dalloz, Suppl. Rép., v° Récidive, nr 38; Fuzier-Herman, Suppl. Rép., v° Récidive, nr 71bis; Legraverand J.M. *Traité de la légis. criminelle*, dl II, blz. 404, nota één; J. Constant, Manuel, dl I, nr 292; Verbr. 23 Febr. 1891, Pas. 1891.I.77; Verbr. 12 Mei 1891, Pas. 1891.I.146; Verbr. 23 Sept. 1901, Pas. 1901.I.359; Verbr. 17 Mei 1909, Pas. 1909.I.248; Verbr. 22 Febr. 1921, Pas. 1921.I.261; Haus, Princ., dl II, nr 826;

(39) Dalloz, Suppl. Rép., v° Récidive, nr 38; Dalloz, Rép. prat., v° Récidive, nr 11; Fuzier-Herman, Rép., v° Récidive, nr 72; Haus, Princ., dl II, nr 826;

(40) Nypels-Servais, op. cit., dl I, blz. 200, nr 8; Pand. B., v° Récidive, nr 70; *Ibid.*, v° *Contrefaçon de marques de fabrique*, nr 324; Dalloz, Suppl. Rép., v° Récidive, nr 32;

(41) Aldus is geen straf de maatregel door de kinderrecht genomen tegenover een kind van minder dan zestien jaar, al wordt deze maatregel opgelegd wegens een inbreuk op een strafwet. Zie infra nota nr 46.

(42) Fuzier-Herman, Rép., v° Récidive, nr 57.

(43) Bevindt zich nochtans in staat van wettelijke herhaling de vaandvluchtige, die voordien wegens deserte tot een tuchtstraf veroordeeld werd door een militaire rechtsmacht (art. 47 en 59 ml. strafwb. van 27 Mei 1870). Inderdaad niettegenstaande de militaire gevangenisstraf wegens aanemning van verzachtende omstandigheden herleidt tot een tuchtstraf, maakt deze een werkelijke straf uit (H. Bekaert, *La réhabilitation en mat. pénale (Nouvelles)*, nr 7, Remarque; Verbr. 1 Sept. 1871, Pas. 1871.I.302; Verbr. 23 Juni 1873, Pas. 1873.I.236; Verbr. 20 Dec. 1875, Pas. 1876.I.45; Verbr. 16 Febr. 1885, Pas. 1885.I.59; Verbr. 3 Juli 1894, Pas. 1894.I.283; Verbr. 8 Febr. 1897, Pas. 1897.I.90; Verbr. 30 Oct. 1911, Pas. 1911.I.531; contra: Verbr. 16 Febr. en 9 Maart 1885, Pas. 1885.I.59 en 89).

Maar een tuchtstraf uitgesproken en opgelegd door een korpsverster kan niet in aanmerking komen als grondslag voor herhaling (Verbr. 20 Dec. 1875, Pas. 1876.I.45).

(44) Verbr. 12 Mei 1930, Pas. 1930.I.211; Brussel Kam. Inbeschuld. 18 Maart 1931, Rev. dr. pén. 1931, 851; Verbr. 30 Jan. 1933, Pas. 1933.I.88; Gent Kam. inbeschuld. 23 Mei 1933, Rev. dr. pén. 1933, 680; Verbr. 11 Dec. 1933, Pas. 1934.I.96; Verbr. 26 Febr. 1934, Pas. 1934.I.180; zie ook Rev. dr. pén. 1930, 1024, nr 41 (L. Cornil, *La loi de défense sociale*) en Rev. dr. pén. 1929, 826; — contra: zie Rev. dr. pén. 1932, 10 (L. Cornil); Rev. dr. pén. 1933, 832 (Baron Meyers) en Pas. 1930.I.212, nota.

(45) Verbr. 21 Nov. 1892, Pas. 1893.I.28; Verbr. 18 Dec. 1922, Pas. 1923.I.118; Verbr. 25 Juni 1923, Pas. 1923.I.388; Rev. dr. belge, dl VI, 352 en 353; — contra: Rev. dr. pén. 1933, 827 (Baron Meyers).

(46) Pand. B., v° *Tribunaux pour enfants*, nr 138; Cornil, *La loi de défense sociale*, Rev. dr. pén. 1930, 1024; — Contra: Belg. Jud. 1927, 65 (P. Heuppen); Rev. dr. pén. 1933, 831 (Baron Meyers); zie nota nr 7 onder Verbr. 11 Dec. 1933, Pas. 1934.I.96.

(47) Nypels-Servais, op. cit., dl I, blz. 200, nr 8, en onder art. 1, nr 1.

In dezelfde zin werd gevonnis dat, gezien de terbeschikkingstelling van de regering op grond van de wet van 9 April 1930 geen eigenlijke straf is, eerherstel kan worden aangevraagd na verloop van vijf jaar na afloop van de hoofdstraf (Verbr. 24 Febr. 1934, Rev. dr. pén. 1934, 272).

(48) Hoe men de herhaling ook verantwoorde, is de uitsluiting der veroordelingen uitgesproken door vreemde rechtbanken theoretisch niet te aanvaarden. De redenen tot strafverzwaring bestaan evenzeer en misschien nog meer, wanneer de voorgaande veroordeling uitgesproken werd door een vreemde rechtbank. Nochtans is deze uitsluiting praktisch verantwoord, gezien de territorialiteit der strafwetten en de moeilijkheid de classificatie der misdrijven en der straffen onderling te vergelijken.

(49) Nypels-Servais, op. cit., dl I, blz. 200, nr 10; *Rapport de Haus, Nypels, Lég. crim.*, dl I, blz. 105 (comment. II, nr 231); Haus, Princ., dl II, nrs 831 tot 833; Pand. B., v° *Chose jugée en mat. crim.*, nr 138; Fuzier-Herman, Rép., v° Récidive, nr 43; beroep Besançon 15 Jan. 1879, D.P. 1879.5.351; Chauveau-Hélie, op. cit., dl I, 502 en nota 6.

Aldus werd gevonnis dat de strafverzwaring wegens herhaling niet kan opgelegd worden, indien de voorgaande veroordeling uitgesproken werd door een rechtbank van een land, waarin België ingelijfd was op het ogenblik dat ze werd uitgesproken (Fuzier-Herman Rép., v° Récidive, nr 45; Brussel 3 Juli 1815, Pas. 1815, blz. 431; Brussel 30 Augustus 1821, Pas. blz. 454; — Contra: Verbr. 1 Maart 1819, Pas. 1819, blz. 329).

Dat zich in staat van herhaling bevindt de vreemdeling, die een eerste maal veroordeeld werd door een Franse rechtbank en die daarna een nieuw inbreuk pleegt in zijn land, dat intussen echter geannexieerd werd bij Frankrijk (Verbr. Fr. 3 April 1875, D.P. 1875.I.490).

Zie daarover nog: Dalloz, Rép., v° Peine, nr 265 en volg., en Suppl., v° Récidive, nr 41.

(50) Dalloz, Rép. prat., v° Récidive, nr 12; Pand. B., v° Récidive, nr 94; Dalloz, Suppl., v° Récidive, nr 51 tot 53.

Aldus werd gevonnis dat de ontvluchting van een gevangene met gevangenisbraak, gevolg een veroordeling waarom de ontvluchte de gevangenisstraf onderging, geen strafverzwaring kan meebrengen in geval deze inbreuk in herhaling wordt gepleegd (Rép. prat. dr. belge, v° *Infractions*, nr 369; Fuzier-Herman, Rép., v° Récidive, nr 83);

... dat de misdaad die aanleiding gaf tot het stellen onder toezicht van de politie, niet in aanmerking mag worden genomen om de herhaling te vestigen, wanneer de veroordeelde banbreuk pleegt (Brussel 23 Nov. 1867, Pas. 1868. II.37).

Zie nog: Verbr. Fr. 4 Dec. 1886, D.P. 1887.I.239; Fuzier-Herman, Rép., v° Récidive, nr 87; Vliebergh, Beginselen van Strafrecht, blz. 147, nota één.

(51) Op te merken valt dat deze nieuwe inbreuken meer tot doel hebben de uitvoering der voorgaande veroordeling te beletten. De veroordeelde vertoont hier geen grotere criminaliteit of perversiteit, doch eerder zijn wil om vrij te zijn.

(52) Rapport Haus: Nypels, Lég. crim., dl. I, blz. 103, nr 229; Haus, Princ., dl II, nr 826.

(53) Brussel 11 Febr. 1907, P.P. nr 412; Chauveau-Hélie, op. cit., dl I, 456 en volg.; zie nota's nrs 4 en 5; Haus, Princ., dl II, nr 831.

(54) G. Schuind, op. cit., Rev. dr. pén. 1923, 632; Rapport Roussel, Nypels, Lég. crim., dl I, blz. 180 (comment. III, nr 25); Haus, Princ., dl II, nrs 836, 838 en 839; Crahay, op. cit., blz. 107; Beltjens G., Code pénal, blz. 67, nr 1; blz. 68, nr 3; blz. 71, nr 1; blz. 785, nr 3; J. Constant, Manuel, dl I, nr 225; Luik 27 April 1872, Pas. 1872.II.233; Brussel 6 Oct. 1873, Belg. Jud. 1874, 144; Verbr. 26 Sept. 1910, Pas. 1910.I.419; Corr. Dinant 14 Juli 1947, Pas. 1947.III.62).

(55) In sommige bijzondere wetten wordt de herhaling voorzien per artikel of reeks van artikelen. In dit geval dienen beide misdrijven door hetzelfde artikel, respectievelijk door een der bepaalde artikelen, voorzien te zijn.

(56) De rechtbank, alhoewel gebonden door de feiten die bij haar zijn aangebracht, kan nochtans de kwalificatie dezer feiten veranderen, mits de rechten van de verdediging te eerbiedigen. Een strafbaar feit dat volgens de oorspronkelijke kwalificatie door een bepaalde wet wordt voorzien, kan onder de nieuwe kwalificatie door een andere wetsbepaling strafbaar zijn gesteld.

Zie over de wijziging der kwalificatie het werk van Rigaux en Trousse: Les problèmes de la qualification, Rev. dr. pén. 1949, 709 en volg.

(57) Zie art. 97 grondwet en art. 163 wb. strafv.; Verbr. 13 Dec. 1948, Rechtsk. Weekbl. 1948-49, 745.

(58) Pand. B., v° Jugement, nrs 808 en 809; Ibid., v° Cours d'assises, nr 3241; Ibid., v° Garde civique (serv. et repr.), nr 721; Ibid., v° Pourvoi en cassation, nr 143; Ibid., v° Récidive, nr 100; Verbr. 2 en 9 Jan. 1860, Pas. 1860.I.270; Verbr. 19 Febr. 1883, Pas. 1883.I.39; Verbr. 19 Dec. 1887, Pas. 1888.I.51; Verbr. 3 Jan. 1928, Pas. 1928.I.55; Verbr. 4 Febr. 1895, Pas. 1895.I.88; Verbr. Fr. 28 Febr. 1846, D.P. 1846.4.438.

(59) Verbr. Fr. 28 Febr. 1846, D.P. 1846.4.438; Verbr. 6 Nov. 1899, Pas. 1900.I.28; Verbr. 7 April 1913, Pas. 1913.I.185; Verbr. 17 Juli 1923, Pas. 1923.I.450; Fuzier-Herman, Rép., v° Récidive, nr 211.

(60) Verbr. 15 Jan. 1934, Pas. 1934.I.138.

(61) Zie over deze kwestie nog: Fuzier-Herman, Rép., v° Récidive, nrs 210 tot 222; Ibid., Suppl. Rép., v° Récidive, nrs 210bis tot 222ter; Dalloz, Rép., v° Récidive, nrs 78 tot 85; Dalloz, Rép. prat., v° Récidive, nrs 56 tot 64.

(62) Dalloz, Rép. prat., v° Récidive, nr 60; Fuzier-Herman, Suppl. Rép., v° Récidive, nr 210bis en nr 211bis; Verbr. 6 Nov. 1899, Pas. 1900.I.28; Verbr. 13 Jan. 1902, Pas. 1902.I.117; Verbr. 17 Juli 1923, Pas. 1923.I.450; Verbr. 15 Jan. 1934, Pas. 1934.I.138.

(63) Verbr. 3 Jan. 1928, Pas. 1928.I.55.

(64) Zie supra nr 8; Fuzier-Herman, Suppl. Rép., v° Récidive, nr 216bis en aangehaalde rechtspraak; Ibid., Rép., v° Récidive, nr 216; Dalloz, Rép., prat., v° Récidive, nrs 16 en 22; Verbr. Fr. 26 Nov. 1920, D.P. 1920.I.160; Verbr. 17 Mei 1909, Pas. 1909.I.249; Verbr. 7 April 1913, Pas. 1913.I.185.

(65) Dalloz, Rép. prat., v° Récidive, nr 61; Fuzier-Herman, Rép. en Suppl. Rép., v° Récidive, nr 212 en geciteerde rechtspraak.

(66) Betreffende de vermelding van de datum, zie: Verbr. 6 Nov. 1899, Pas. 1900.I.28; Verbr. 17 Mei 1909, Pas. 1909.I.249; Verbr. 7 April 1913, Pas. 1913.I.185; Verbr. 17 Juli 1923, Pas. 1923.I.450; Verbr. 10 April 1933, Pas. 1933.I.205.

Dalloz, Rép. prat., v° Récidive, nr 16.

(67) Fuzier-Herman, Suppl. Rép., v° Récidive, nr 60bis en de geciteerde rechtspraak.

(68) Betreffende de vermelding van het definitief karakter der voorgaande veroordeling, zie Verbr. 28 Dec. 1908, Pas. 1909.I.63; Verbr. 17 Mei 1908, Pas. 1909.I.249; Verbr. 7 April 1913, Pas. 1913.I.185; Verbr. Fr. 21 Sept. 1922, Bull. Arrêts cass. 1923, 310; Rev. dr. pén. 1924, 358; Verbr. Fr. 8 Juni 1923, Bull. cass. crim. Juin 1923; Rev. dr. pén. 1925, 607.

(69) Fuzier-Herman, Suppl. Rép., v° Récidive, nr 61bis en de aangehaalde rechtspraak.

(70) Bv. Een persoon werd dronken bevonden op 1 Januari 1946; hij wordt voor dit feit veroordeeld op 1 Maart 1946. Op 5 Januari 1946 werd hij echter opnieuw dronken bevonden

en werd voor dit feit veroordeeld op 1 Mei 1946. Bij deze tweede veroordeling bestond er geen herhaling: er bestond samenloop. Indien deze persoon op 1 Augustus 1946 opnieuw dronken wordt bevonden, zal hij zich in staat van eerste herhaling bevinden en niet in staat van tweede herhaling.

Anders zou het zijn indien hij na zijn veroordeling van 1 Maart 1946, op 1 April 1946 opnieuw dronken werd aangetroffen en daarvoor veroordeeld op 1 Mei 1946. In dit geval werd het misdrijf van 1 April 1946 gepleegd in eerste recidive en het misdrijf van 1 Augustus 1946 in tweede recidive.

(71) Verbr. 6 Nov. 1899, Pas. 1900.I.28; Verbr. 17 Mei 1909, Pas. 1909.I.249; Verbr. 7 April 1913, Pas. 1913.I.185; Verbr. 17 Juli 1923, Pas. 1923.I.450; Verbr. 10 April 1933, Pas. 1933.I.205.

Fuzier-Herman, Rép., v° Récidive, nr 215.

(72) Zie nota's nrs 65 en 71.

(73) Zie art. 56, al. 2, strafwb. en verschillende bijzondere wetten.

(74) Zie nrs 28 en 29.

(75) Er bestaat dus geen herhaling meer indien: 1° de voorgaande straf ondergaan of dat de verjaring ervan bereikt werd; 2° dat er bovendien vijf jaar zijn verlopen sedert deze straf ondergaan of verjaard is. Beide voorwaarden dienen aanwezig te zijn om de verjaring uit te sluiten.

De woorden « sedert hij zijn straf heeft ondergaan of er de verjaring van bereikt heeft » slaan echter enkel op de voorgaande woorden « voordat vijf jaar zijn verlopen » om de termijn te bepalen waarbinnen de staat van herhaling kan aanvaard worden. Ze dienen niet aldus te worden verstaan dat het nieuw misdrijf moet zijn gepleegd sedert hij zijn straf heeft ondergaan of er de verjaring van heeft bereikt. Verbr. 21 April 1902, Pas. 1902.I.207.

(76) Zie art. 565 van het Strafwetboek, gewijzigd door Kon. Besl. nr 59 van 10 Januari 1935, art. 3.

(77) Zie art. 91, 1° van de wet van 7 October 1886 houdende het Landelijk wetboek.

(78) G. Schuind, op. cit., Rev. dr. pén. 1923, 667; Pand. B., v° Récidive, nr 102; Ibid., v° Ivresse publique, nr 169bis; Corr. Gent 9 Mei 1892, Pas. 1893.III.16; Verbr. 16 Mei 1949, Pas. 1949.I.378.

(79) Pand. B., v° Récidive, nr 106; Ibid., v° Bois et Forêts, nr 363; Haus, Code rural, nr 844; Crahay, op. cit., nr 92; Chauveau-Hélie, op. cit., dl I, 487.

(80) Fuzier-Herman, Rép., v° Récidive, nr 184.

(81) Dalloz, Rép., v° Peine, nr 275.

(82) Verbr. Fr. 21 Sept. 1882, D. P. 1882.I.488.

(83) Haus, Princ., dl II, nr 828; Chauveau-Hélie, dl I, 488 en nota 9.

(84) Verbr. 19 Nov. 1906, Pas. 1907.I.46.

(85) Nypels-Servais, op. cit., dl I, blz. 202; Pand. B., v° Récidive, nrs 108 en volg.; Limelette, Revue critique 1882, art. 54 à 57, nr 6; Dalloz, Rép. prat., v° Récidive, nr 56; Fuzier-Herman, Rép., v° Récidive, nrs 197, 198 en 201; Dalloz, Suppl. Rép., v° Récidive, nr 78; Blanche, dl I, 462; Verbr. 19 Nov. 1906, Pas. 1907.I.46; Verbr. Fr. 7 Juli 1878, D. P. 1878.I.94; Verbr. Fr. 21 Sept. 1882, D. P. 1882.I.488; Verbr. Fr. 10 Nov. 1880, D.P. 1880.I.435; — contra: Chauveau-Hélie, op. cit., dl I, 488 tot 490.

(86) Fuzier-Herman, Rép., v° Récidive, nrs 196 en 200; Legraverand J. M., Traité, dl II, blz. 404, nota 4; Verbr. Fr. 18 Aug. 1853, aff. Pruzet, Bull. crim., nr 413.

(87) Dalloz, Rép., v° Peine, nr 255.

(88) Dalloz, Suppl. Rép., v° Récidive, nr 79; Fuzier-Herman, Suppl. Rép., v° Récidive, nr 197bis.

(89) Verbr. Fr. 10 Juli 1828, D. P. 1828.I.330.

De bijzondere rechtspleging, voorzien door de artikelen 518 en volgende wb. strafv., is niet van toepassing wanneer de identiteit van de beklagde dient te worden vastgesteld met het oog op de vaststelling van de staat van herhaling en de toepassing van de straffen wegens herhaling voorzien. De rechtbank bij dewelke de zaak is aangebracht beslist over de identiteit van de beklagde met de vroeger veroordeelde. Zie F. Hélie et Despeige, Prat. crim., derde uitgave, nr 1087; Garraud, Traité, dl II, nr 572; J. Constant, De la reconnaissance de l'identité (Nouvelles), nrs 14 en 27; Beltjens, Code d'instr. crim., art. 518-520, nr 6; Verbr. Fr. 9 November 1820, geciteerd door Dalloz, Rép., v° Peine, nr 256, nota; Dalloz, Rép., Suppl., v° Evasion, nr 85.

(90) Verbr. Fr. 10 Juli 1828, D. P. 1828.I.330.

(91) Verbr. 22 Sept. 1849, Pas. blz. 453; Verbr. Fr. 23 Juni 1853, D. P. 1853.5.349.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"

RECHTSpraak

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 8 Januari 1951.

Voorzitter : M. Louveaux.

Raadsheer-Verslaggever : M. Sohier.

Advocaat-Generaal : M. Janssens de Bisthoven.

Orde der geneesheren. — Tuchtmaatregel kan opgelegd worden wegens door een geneesheer vóór zijn inschrijving op de lijst der Orde gepleegde feiten.

De bij de wet van 25 April 1938 voorziene tuchtmaatregelen kunnen worden opgelegd wegens door een geneesheer vóór zijn inschrijving op de lijst der Orde gepleegde feiten, wanneer de gevolgen dezer feiten zich voordoen of blijven voordoen na de inschrijving. In dergelijk geval kan de waardigheid van de geneesheer immers daardoor in opspraak worden gebracht op een ogenblik, dat hij ten gevolge van zijn inschrijving onderworpen is aan de disciplinaire rechtsmacht der Orde.

D. C. t/ Orde der Geneesheren en Provinciale Raad van Brabant van de Orde der Geneesheren.

Gelet op de bestreden beslissing, de 27 Maart 1950 gewezen door de franstalige gemengde raad van hoger beroep van de Orde der Geneesheren;

Over de twee middelen :

Het eerste, schending van de artikelen 1, 2, in het bijzonder 4 en 24, der wet van 25 Juli 1938 tot oprichting van de Orde der Geneesheren, van artikel één van het besluit van de Regent dd. 8 April 1947, houdende inrichting van de eerste verkiezingen van de Orde, doordat het bestreden arrest op de aanlegger een sanctie heeft toegepast, hierin bestaande, dat zijn bevoegdheid van de geneeskunde uit te oefenen gedurende een termijn van 8 dagen werd geschorst, dit wegens vóór de inwerkingtreding der wet van 25 Juli 1938 gepleegde feiten, terwijl dergelijke feiten in geen geval aanleiding kunnen geven tot een disciplinaire sanctie, daar de wet geen terugwerkende kracht heeft;

Het tweede, schending van de artikelen 4 en 13 der wet van 25 Juli 1938 tot oprichting van de Orde der Geneesheren doordat het bestreden arrest op de aanlegger een disciplinaire sanctie heeft toegepast wegens vóór zijn inschrijving op de lijst der Orde van de Geneesheren gepleegde feiten, terwijl de wet van 25 Juli 1938 enkel tot doel heeft de regelen van de geneeskundige plichtenleer, de eer, de kiesheid en de omzichtigheid der leden van de Orde in de uitoefening of naar aanleiding van de uitoefening van het beroep te handhaven, dit wil zeggen gebeurlijke sancties te nemen tegen de reeds ingeschreven geneesheren, wat het geval van de aanlegger niet was, en wegens sedert hun inschrijving gepleegde feiten, wat evenmin het geval in casu is :

Overwegende dat de disciplinaire vordering, voorzien door de artikelen 4 en 13 der wet van 25 Juli 1938, ontvankelijk is, zelfs wegens een fout door een geneesheer gepleegd vóór zijn inschrijving op de lijst van de Orde, wanneer de gevolgen van deze fout zich vertonen of blijven vertonen na deze inschrijving; dat in dergelijk geval de waardigheid van de geneesheer na zijn inschrijving in het gedrang kan gebracht worden,

op een ogenblik waarop hij ten gevolge van de inschrijving onderworpen is aan de disciplinaire rechtsmacht van de Orde;

Overwegende dat de bestreden beslissing vaststelt dat, zo de feiten gepleegd werden vóór de inschrijving, de daaruit volgende aantasting van de eer en van het aanzien van de aanlegger voortbestond, ten tijde van het wijzen der beslissing;

Dat de disciplinaire vordering dienvolgens ontvankelijk was;

Dat de middelen in rechte niet opgaan;

Om die redenen :

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt de aanlegger tot de kosten.

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 8 Januari 1951.

Voorzitter : M. Louveaux.

Raadsheer-Verslaggever : M. Sohier.

Advocaat-Generaal : M. Janssens de Bisthoven.

Orde der geneesheren. — De Raad van Orde handelt onwettig, indien hij de inschrijving van een geneesheer op de lijst der Orde afhankelijk stelt van een voorwaarde, waarbij de uitoefening der geneeskunde wordt beperkt.

Geen enkele wetsbepaling laat aan de Raad van Orde toe om de inschrijving op de lijst der Orde afhankelijk te stellen van voorwaarden, waarbij de uitoefening van het beroep van geneesheer wordt beperkt.

Ingeval ener disciplinaire fout mag de Raad de bevoegdheid om de geneeskunde uit te oefenen schorsen doch niet de bevoegdheid beperken.

R. t/ Orde der Geneesheren en de Provinciale Raad van Brabant van de Orde der Geneesheren.

Gelet op de bestreden beslissing d.d. 12 Juni 1950 gewezen door de Gemengde raad van hoger beroep van de Orde der Geneesheren;

Over het tweede middel van verbreking :

Eerste onderdeel : schending van de artikelen 1, 2, 3, 4, 11, 13 en 23 der wet van 25 Juli 1938 tot oprichting van de Orde der Geneesheren, van de artikelen 1, 2 en 3 van het Koninklijk Besluit van 23 Mei 1939, gewijzigd door het besluit van de Regent d.d. 13 Juli 1945, tot uitvoering van genoemde wet, van het Koninklijk Besluit van 31 December 1930 omtrent de handel in slaap- en verdovende middelen, artikel 1 (gewijzigd door het Koninklijk besluit van 20 October 1933, art. 1) en art. 19, en van artikel 97 der Grondwet, doordat de bestreden beslissing, waarbij de beslissing a quo werd bevestigd, de inschrijving van aanlegger op de lijst van de Orde der Geneesheren slechts aangenomen heeft op voorwaarde, dat het hem zou verboden zijn morphine of verdovende middelen voor te schrijven en dat hij onder het verplicht toezicht van een voogd met onverwachtse kuren (in de Frans tekst: tuteur avec cures à l'improviste) zou geplaatst worden,

zijnde de uitoefening van het beroep hem slechts op deze voorwaarde toegelaten en op die van de onder-tekening van een verbintenis in deze zin, zulks terwijl de inschrijving op deze lijst aan geen enkele voorwaarde mag onderworpen worden en alleszins niet aan een voorwaarde, die van aard zou zijn inbreuk te maken op de bevoegdheid van een geneesheer om integraal de geneeskunde uit te oefenen en om alle geneesmiddelen voor te schrijven;

tweede onderdeel: schending derzelfde wetsbepalingen doordat de bestreden beslissing de geldigheid van de voorwaarde heeft erkend, waarvan de inschrijving van de aanlegger op de lijst van de Orde afhankelijk was gesteld om de reden dat «deze voorwaarde een geschikte maatregel lijkt, van aard om appellant te beschermen tegen mogelijk terugvallen in vroeger kwaad, om zulks te voorkomen en om aan de hierboven bedoelde feiten aldus het ernstig karakter te ontnemen, dat de weigering van inschrijving zou kunnen rechtvaardigd hebben», dat zij aldus de mogelijkheid van een weigering van inschrijving zonder meer doet steunen op de noodzakelijkheid om een gebeurlijkheid te voorkomen, terwijl het definitief verbod om de geneeskunde uit te oefenen slechts zijn rechtvaardiging kan vinden in een werkelijk aan de verzoeker ten laste gelegd feit, dat de inschrijving van deze laatste slechts kan geweigerd worden als sanctie van dergelijk feit, en niet met het doel om een gebeurlijkheid te voorkomen, dat dienvolgens de gestelde voorwaarde voor zijn inschrijving op de lijst zelf haar rechtvaardiging in dit doel niet kan vinden, maar alleen in de vaststelling der gestelde feiten, welke een voldoende ernstig karakter vertonen en welke vóór de inschrijving zouden moeten uitgewist worden;

Overwegende dat de bestreden beslissing enerzijds de inschrijving van de aanlegger op de lijst van de Orde der Geneesheren bevestigt en anderzijds beslist dat de Raad van de Orde der Geneesheren van Brabant wettelijk deze inschrijving heeft afhankelijk gesteld van het aangaan door aanlegger van de verbintenissen om de voorgedij van een ander geneesheer te aanvaarden en geen verdovende middelen voor te schrijven, en dat de aanlegger deze verbintenissen zal moeten naleven;

Overwegende dat de wettelijke uitwerking van de inschrijving volgens artikel 2 der wet van 25 Juli 1938 de machtiging is om de geneeskunde uit te oefenen; dat geen enkele wetsbepaling aan de Raad van de Orde toelaat om deze wettelijke uitwerking te beperken; dat in geval van disciplinaire fout de Raad het recht mag schorsen om de geneeskunst uit te oefenen, doch dit niet mag beperken;

Overwegende dat de Raad, doordat hij van de geneesheer vóór zijn inschrijving het aangaan ener verbintenis eist, die daarna uitvoerbaar zijn zal, onrechtstreeks of impliciet niet mag doen wat hij rechtstreeks of uitdrukkelijk niet zou mogen doen;

Dat de beslissing de in het middel bedoelde bepalingen schendt;

Om die redenen:

En zonder acht te slaan op de andere middelen;

Verbreekt de bestreden beslissing;

Beveelt dat dit arrest zal overgeschreven worden op de registers van de Gemengde Raad van Beroep van de Orde der Geneesheren en dat melding er van zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing;

Verwijst de zaak naar de Franstalige Gemengde Raad van Beroep van de Orde der Geneesheren, anders samengesteld;

Veroordeelt de Orde der Geneesheren tot de kosten.

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 29 Januari 1951.

Voorzitter: M. Smetrijns.

Raadsheer-Verslaggever: M. Van Beirs.

Advocaat-Generaal: M. Janssens de Bisthoven.

Orde der geneesheren. — Wet van 25 April 1938 van openbare orde. — Onmiddellijke toepassing zelfs bij benadeling van particuliere belangen. — Niet-toepasselijkheid van art. 2 B.W. en van art. 2 W.v.S. — Tuchtmaatregelen zijn geen straffen. — Ook de geneesheren, die vóór de inwerkingtreding van voormelde wet de geneeskunde uitoefenden, waren verplicht hun inschrijving op de lijst der Orde te verzoeken. — Art. 170 van het K.B. van 23 Mei 1939 is binnen de grenzen van de delegatie gebleven.

De wet van 25 April 1938, die een wezenlijk belang van de gemeenschap, nl. de volksgezondheid, ten doel heeft, is van openbare orde. Wetsbepalingen van openbare orde moeten onmiddellijk na hun inwerkingtreding in de door de wetgever bepaalde mate worden toegepast, zelfs indien particuliere belangen, welke de wetgever niet uitdrukkelijk in aanmerking heeft genomen, nadeel mochten lijden ten gevolge van de wijzigingen, welke die bepalingen voor de toekomst noodzakelijk in de bepaalde toestanden brengen.

De wet van 25 April 1938 behoort noch tot het burgerlijk recht, noch tot het strafrecht en is derhalve niet onderworpen aan de bepalingen van artikel 2 B.W. en van artikel 2 W. v. S.

De bij voormelde wet voorziene tuchtmaatregelen zijn geen straffen, daar zij niet door een strafrechter worden opgelegd en niet het plegen van een door de strafwetten omschreven feit strafbaar stellen. Ook artikel 13 van die wet is niet van strafrechtelijke aard.

De geneesheren, die vóór de inwerkingtreding der wet van 25 Juli 1938 feitelijk de praktijk uitoefenden, waren insgelijks onderworpen aan de verplichting om hun inschrijving op de lijst der Orde te verzoeken. Zij behoefden niet ambtshalve ingeschreven te worden.

Artikel 170 van het K. B. van 23 Mei 1939 heeft de grenzen van de door de wet aan de uitvoerende macht verstrekte delegatie niet overschreden.

V.N. t/ Orde der Geneesheren en Raad der Orde der Geneesheren van de provincie Antwerpen.

Gelet op de beslissing, op 14 Maart 1950 gewezen door de Gemengde Raad van Beroep van de Orde der Geneesheren te Brussel;

Over het eerste middel: schending van de artikelen 67, 78 en 107 der Grondwet, van artikel 2 van het Burgerlijk Wetboek, van artikel 2 van het Strafwetboek, van de artikelen 2, 4, 13 en 24 der wet van 25 Juli 1938 tot oprichting der Orde der Geneesheren, van de artikelen 1, 2, 3, 4, 9, 10, 15 par. 3°, 161, 162 en 170 van het Koninklijk Besluit van 23 Mei 1939, gewijzigd bij Besluit van de Regent van 13 Juli 1945, tot uitvoering van de wet van 25 Juli 1938, en van artikel 1 van het Besluit van de Regent van 8 April 1947 dat de eerste verkiezingen voor de Orde der Geneesheren inricht, doordat de bestreden beslissing — na vastgesteld te hebben dat de ten laste van eiser bewezen verklaarde feiten gepleegd worden vóór 15 Juni 1947, datum van de inwerkingtreding van de wet van 25 Juli 1938 — en zonder te ontkennen dat

op die datum eiser het beroep van geneesheer uitoefende — niettemin de beslissing a quo bevestigd heeft, waarbij op grond van die feiten geweigerd werd eiser op de lijst der Orde in te schrijven en bevestigd werd, dat de ernst van die feiten een definitief verbod om de geneeskunde in België uit te oefenen rechtvaardigde, en doordat zij verklaard heeft dat geen enkele wetbepaling beveelt, dat de op de dag van de inwerkingtreding van de wet van 25 Juli 1938 reeds fungerende geneesheren ambtshalve moeten ingeschreven worden op bedoelde lijst der Orde, zulks terwijl artikel 2 der wet van 25 Juli 1938, dat de bevoegdheid van de Raad der Orde regelt om inschrijvingen op de lijst te weigeren, geen terugwerkende kracht voorziet, doch deze integendeel uitdrukkelijk uitsluit;

terwijl immers dat artikel uitdrukkelijk voorbehoud maakt betreffende de overgangsbepalingen derzelfde wet;

terwijl de eerste inschrijvingen op de lijst der Orde voorzien zijn door de overgangsbepalingen van het Koninklijk Besluit van 23 Mei 1939, gewijzigd zoals voormeld, en meer bepaald door artikel 170 van dit besluit;

terwijl deze overgangsbepalingen van voornoemd Koninklijk Besluit uitgevaardigd zijn op grond van de overgangsbepalingen van meergenoemde wet;

terwijl dus de eerste inschrijvingen op de lijst der Orde uitdrukkelijk door artikel 2 der wet van 25 Juli 1938 onttrokken worden aan de in dat zelfde artikel voorgeschreven regelen;

terwijl dus de vóór het in werking treden der wet gepleegde feiten niet het voorwerp kunnen uitmaken der door de wet voorziene sancties en zeker niet een weigering van een eerste inschrijving kunnen rechtvaardigen;

terwijl weliswaar voormeld artikel 170 voorziet dat die inschrijving zal gebeuren overeenkomstig de regelen van artikel 2 der wet van 25 Juli 1938;

terwijl voormeld Koninklijk Besluit aldus een retroactiviteit schijnt in te stellen, welke de wet niet heeft voorzien, doch integendeel heeft uitgesloten;

terwijl de Koning de macht niet heeft besluiten te nemen, die in strijd zijn met de bestaande wetten;

terwijl dus een Koninklijk Besluit of een Besluit van de Regent niet mag indruisen tegen het principe der niet-retroactiviteit der wetten, en meer bepaald der strafwetten;

terwijl dit a fortiori het geval is voor besluiten, genomen in uitvoering van een wet die dergelijke retroactiviteit niet uitdrukkelijk voorziet en zelfs uitdrukkelijk uitsluit;

terwijl dus dit deel der bepalingen van voormeld artikel 170, in zoverre zij de retroactiviteit mochten voorgeschreven hebben, niet mocht toegepast worden;

terwijl verder artikel 170 van voormeld Koninklijk Besluit aan de op het ogenblik der inwerkingtreding der wet in functie zijnde geneesheren de verplichting niet oplegt een verzoek in te dienen en dus een inschrijving van ambtswege voorziet :

Overwegende dat de Gemengde Raad van Beroep van de Orde der Geneesheren de beslissing, gewezen door de Provinciale Raad van de Orde te Antwerpen, heeft bevestigd, die de inschrijving van eiser, doctor in de genees-, heel- en verloskunde, op de lijst der Orde geweigerd had;

Dat deze weigering hierop steunt, dat eiser niet waardig is zijn inschrijving te bekomen, daar hij op 14 Februari 1944 en op 29 Mei 1947 zware veroordelingen heeft opgelopen wegens vruchtafdriving, wegens feiten, gepleegd respectievelijk in 1943 en 1945, en

daar de zwaarwichtigheid dezer feiten en het daardoor herhaald gepleegde vergrijp tegen de waardigheid van de geneesheer van aard zijn het definitief verbod mede te slepen om de geneeskunde in België uit te oefenen;

Overwegende dat de wettelijke bepalingen, die de voorwaarden vaststellen, waaraan de uitoefening der geneeskunde onderworpen is, en die de instelling tot stand brengen, die geschikt is om in het algemeen belang de geneeskundige plichtenleer in eer te houden, de vrijwaring van een wezenlijk belang van de gemeenschap, nl. de volksgezondheid, ten doel hebben en aldus de maatschappelijke orde betreffen;

Dat dergelijke wettelijke bepalingen, daar zij van openbare orde zijn, onmiddellijk na hun inwerkingtreding moeten toegepast worden in de door de wetgever vastgestelde mate, zelfs indien particuliere belangen, welke de wetgever niet uitdrukkelijk in aanmerking heeft genomen, nadeel mochten lijden ten gevolge van de wijzigingen, welke die bepalingen noodzakelijk voor de toekomst in de bestaande toestanden brengen;

Overwegende dat de wet van 25 Juli 1938 tot oprichting van de Orde der Geneesheren, welke dit karakter bezit, noch tot het burgerlijk recht, noch tot het strafrecht behoort en derhalve niet onderworpen is aan de toepassing van de in artikel 2 van het Burgerlijk Wetboek en in artikel 2 van het Wetboek van Strafrecht vervatte voorschriften van het positieve recht;

dat de bij deze wet voorziene tuchtmaatregelen geen strafrechtelijke sancties zijn, daar zij niet door een strafrechter uitgesproken worden en niet het plegen van een door de strafwetten omschreven feit strafbaar stellen, doch de vergrijpen beteugelen tegen « de plichten, de eer, de omzichtigheid en de waardigheid der leden van de Orde » in het geval, dat een van hen in de uitoefening of naar aanleiding van de uitoefening van zijn beroep blijkt mocht gegeven hebben, dat hij voor dit alles geen voldoende besef heeft;

dat artikel 13, laatste lid, doordat het ten opzichte van de strafwetten buiten alle noodzaak het gevolg preciseert van de tijdelijke schorsing en van het definitief verbod om de geneeskunde uit te oefenen, noch een nieuwe strafbepaling heeft ingevoerd, noch wijziging aangebracht in de daarin vermelde strafwetten en evenzo weinig als de gehele wet van strafrechtelijke aard is;

Overwegende dat de bevoegdheid om de inschrijving van eiser te weigeren door artikel 2, lid 2, der wet van 25 Juli 1938 uitdrukkelijk aan de Provinciale Raden toegekend is;

Overwegende weliswaar dat eiser beweert dat al de geneesheren, die feitelijk in België hun beroep uitoefenden op het tijdstip van de inwerkingtreding der wet, ambtshalve op de lijst der Orde moeten ingeschreven worden, zonder dat zij verplicht zijn te dien einde vooraf een verzoek in te dienen en zonder dat rekening behoeft te worden gehouden met hun waardigheid;

Dat hij om deze zienswijze te staven de artikelen 2 en 24 der wet inroept, welke artikelen aan overgangsmatregelen de zorg overlaten om te bepalen op welke wijze de eerste lijsten der leden van de Orde zullen opgemaakt worden;

Dat eiser daaruit afleidt dat het in artikel 2 vermelde toezicht van de Provinciale Raden op de eerste inschrijvingen niet mag uitgeoefend worden en dat diensgevolge artikel 170 van het Koninklijk Besluit van 23 Mei 1939, gewijzigd bij het Regentsbesluit van 13 Juli 1945, de grenzen van de door de wet verstrekte delegatie heeft overschreden doordat het aan de ter

uitvoering van de overgangsmaatregelen opgerichte Provinciale Raden heeft voorgeschreven de geneesheren op de tabel op te nemen overeenkomstig de in artikel 2 der wet bepaalde regelen;

Overwegende dat deze uitlegging van de wet, die tegen de letterlijke zin der bedoelde bepalingen indruist, niet in overeenstemming is met de wil van de wetgever;

Overwegende inderdaad dat de tussenkomst van senator Rolin in de loop van de bespreking in de Senaat wel ten gevolge heeft gehad, dat de betwiste vermeldingen betreffende de overgangsmaatregelen aan de wettelijke tekst toegevoegd werden, maar dat er noch naar de mening van dit lid van de Senaat, noch naar die van de Senaat zelf sprake van was al de practiserende geneesheren ambtshalve op de eerste lijst in te schrijven;

Dat, zo senator Rolin wenste dat de fatsoenlijke practizijns (les praticiens honorables), die op het ogenblik van de inwerkingtreding der wet de geneeskunde in onbetwiste voorwaarden uitoefenden (pratiqueant actuellement dans des conditions indiscutées), niet verplicht zouden worden hun inschrijving aan te vragen, wat hem vernederend voorkwam, uit de bespreking blijkt dat de wetgever nog verder zou gegaan zijn en aan al de geneesheren, die reeds de geneeskunde uitoefenden, zelfs aan hen, die hun beroep op twijfelachtige wijze mochten vervullen, het recht zou verleend hebben om ambtshalve lid der Orde te worden;

Dat de wet van 25 Juli 1938, die een instelling tot stand bracht om de regelen der geneeskundige plichtenleer te handhaven, logischerwijze voor de eerste samenstelling der Orde niet heeft kunnen aannemen, dat al de practiserende geneesheren zonder het minste onderscheid er deel van zouden uitmaken;

Overwegende dat het hierboven vermelde Koninklijk Besluit en in het bijzonder artikel 170 daarvan door de uitvoerende macht binnen de perken van de haar gegeven delegatie werden opgesteld;

Dat het middel ongegrond is;

Over het tweede middel: schending van artikel 97 der Grondwet, van de artikelen 2, lid 1, en 19 der wet van 25 Juli 1938 tot oprichting der Orde der Geneesheren en van de rechten der verdediging, doordat de bestreden beslissing die van de Provinciale Raad heeft gevestigd, zonder te antwoorden op het door eiser in zijn besluiten ingeroepen middel, waarbij hij liet gelden dat de Provinciale Raad niet het tegenovergestelde mocht beslissen van hetgeen de heer Minister van Justitie had beslist ingevolge het arrest van het Hof van Beroep dd. 29 Mei 1947, dat eiser had veroordeeld tot tien jaar ter beschikkingstelling van de regering, en dat de Provinciale Raad zich ten aanzien van de aan eiser te laste gelegde feiten bevond voor een in kracht van gewijsde gegane beslissing;

terwijl dergelijke ontbreken van antwoord gelijk staat met een afwezigheid van de door artikel 97 der Grondwet en de andere hier ingeroepen wetsbepalingen vereiste motivering;

Overwegende dat de beschouwingen, welke eiser in zijn conclusie voor de rechter over de feiten heeft aangevoerd met betrekking tot de uitvoering van de straf, waartoe hij door het Hof van Beroep te Brussel op 29 Mei 1947 veroordeeld werd, slechts de betekenis van opportuniteitsredenen hebben, daar er tussen de tuchtmaatregel en de straf geen juridisch verband bestaat;

Overwegende dat de bestreden beslissing door haar vaststelling dat het door eiser gepleegde vergrijp tegen de waardigheid van de geneesheer zo ernstig was, dat

het tot gevolg moet hebben het definitief verbod de geneeskunde uit te oefenen, het bewijs levert dat de Gemengde Raad van Beroep geoordeeld heeft dat de getroffen maatregel gepast en rechtvaardig was;

Het zij aldus ten minste stilzwijgend, maar toch ondubbelzinnig, dit punt der besluiten beantwoordt heeft;

dat het middel in feite niet opgaat;

Om die redenen:

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt eiser tot de kosten.

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer — 30 April 1951.

Voorzitter: M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever: M. Bayot.

Advocaat-Generaal: M. Janssens de Bisthoven.

Orde der geneesheren. — Inschrijving op de lijst van de orde vereist voor de uitoefening der geneeskunde, ook door hen, die vóór de inwerkingtreding van de wet van 25 Juli 1938 tot die uitoefening bevoegd waren. — Uitoefening der geneeskunde door een niet ingeschreven geneesheer strafbaar krachtens art. 18 van de wet van 12 Maart 1818. — Niet toepasselijkheid van artt. 13 en 17 der wet van 25 Juli 1938 t.a.v. niet op de lijst der orde ingeschreven geneesheren.

Krachtens artikel 2 der wet van 25 Juli 1938 tot oprichting van de Orde der Geneesheren, moet ieder geneesheer, die de geneeskunde in België wenst uit te oefenen, vanaf de inwerkingtreding van voornoemde wet ingeschreven zijn op de lijst van de Orde der Geneesheren. Deze verplichting geldt voor alle geneesheren zonder onderscheid, ook voor hen, die de geneeskunde reeds uitoefenden vóór de inwerkingtreding der wet.

De geneesheer, die na deze inwerkingtreding niet op bedoelde lijst was ingeschreven, was mitsdien niet bevoegd tot uitoefening van enige tak der geneeskunde en strafbaar krachtens artikel 18 der wet van 12 Maart 1818, indien hij zulks niettemin deed.

Artikel 13 der wet van 25 Juli 1938, dat de disciplinaire sancties bepaalt, die de Raad van de Orde kan toepassen tegenover aan zijn gezag onderworpen geneesheren, alsmede de strafrechtelijke gevolgen, welke de niet naleving dezer sancties kan medebrengen, is niet van toepassing op de nog niet ingeschreven geneesheer, die in strijd met artikel 2 der wet van 25 Juli 1938 en van het Koninklijk Besluit van 23 Mei 1939 wederrechtelijk de geneeskunde uitoefent en deswege strafbaar is krachtens artikel 18 der wet van 12 Maart 1818.

Artikel 17 van de wet van 25 Juli 1938, dat de betekening voorschrijft van elke beslissing tot schorsing of definitief verbod van uitoefening der geneeskunde, is niet toepasselijk wanneer het een niet op de lijst der Orde ingeschreven geneesheer betreft.

H...

Gelet op het bestreden arrest, de 23 December 1950 gewezen door het Hof van Beroep te Gent;

Over het eerste middel: schending van artikel 97 der Grondwet, van artikel 18 der wet van 12 Maart

1818, van de artikelen 2 en 24 der wet van 25 Juli 1938, van de artikelen 2 en 10 van het Koninklijk Besluit van 23 Mei 1939, en van artikel 10 van het Koninklijk Besluit van 31 Mei 1880, in zover eiser in verbreking veroordeeld werd wegens beoefening der geneeskunde zonder daartoe bevoegd te zijn in de zin van artikel 18 der wet van 12 Maart 1818, zulks terwijl deze onbevoegdheid niet kan blijken of spruiten uit het voorschrift van artikel 2 der wet van 25 Juli 1938 en van artikel 2 van het Koninklijk Besluit van 23 Mei 1939 en enkel betrekking heeft op de beroepsbekwaamheid van de geneesheer, terwijl eiser in verbreking het verworven recht bezat om de geneeskunde te beoefenen en hij van dit recht kon beroofd worden door niet-inschrijving op de tabel van de Orde, te meer daar de eerste lijsten ambtshalve alle toen reeds practiserende geneesheren dienden te behelzen, en terwijl het feit, op grond waarvan zijn verzoek om inschrijving als voorbarig werd verworpen en dat dus ten slotte aanleiding zou geven tot onwettelijke uitoefening der geneeskunde, geschied is vóór de inwerkingtreding (eerste verkiezingen — 1948) der wet dd. 25 Juli 1938, die deze inschrijving op lijsten en tabel voorschrijft, zodat geen terugwerkende kracht kan toegekend worden aan laatstgenoemde wet, die pas in 1948, dus na de feiten, in werking getreden is;

a) *Over de eerste twee onderdelen :*

Overwegende dat uit de vaststellingen van het bestreden arrest en van het vonnis a quo, waarvan het arrest de motieven overneemt, blijkt dat het verzoek van aanlegger om inschrijving op de lijst van de Orde der Geneesheren verworpen werd bij beslissing van de Raad van West-Vlaanderen dd. 10 October 1948, op 15 Februari 1949 bevestigd bij beslissing van de Gemengde Raad van Beroep; dat zijn voorziening in verbreking tegen deze laatste beslissing bij arrest van 27 December 1949 verworpen werd;

Dat de aanlegger gewoon de geneeskunde is blijven uitoefenen nadat de beslissing, welke zijn inschrijving op de lijst van de Orde verwierp, in kracht van gewijsde was gegaan;

Overwegende dat artikel 2 der wet van 25 Juli 1938 vanaf haar inwerkingtreding aan elke geneesheer woonachtig in België, die verlangt aldaar de geneeskunde uit te oefenen, de verplichting oplegt vooraf zijn inschrijving op de lijst van de Orde der Geneesheren te bekomen;

Overwegende dat de verplichting om hun inschrijving te bekomen op de lijst van de Orde voor alle geneesheren zonder onderscheid bestaat, daaronder begrepen zij, die de geneeskunde uitoefenden vóór de inwerkingtreding van de wet;

Overwegende bijgevolg dat vanaf de inwerkingtreding der wet van 25 Juli 1938 de geneesheren, die hun inschrijving op de lijst van de Orde niet bekomen hebben, zoals die, welke naar luid van artikel 13 dezer wet het verbod of de schorsing opgelopen hebben, niet meer bevoegd zijn om welke tak ook van de geneeskunde uit te oefenen en, indien zij zulks doen, zij artikel 18 der wet van 12 Maart 1818, gewijzigd door de wet van 18 Juli 1936, overtreden;

b) *Over het derde onderdeel :*

Overwegende dat de bij het middel aangevoerde grieven niet tegen het bestreden arrest zijn gericht, doch tegen de beslissing waarbij aanleggers inschrijving op de lijst van de Orde der Geneesheren verworpen werd, beslissing waartegen de voorziening niet is

gericht en welke overigens in kracht van gewijsde is gegaan;

Dat het middel in zijn eerste twee onderdelen in rechte niet opgaat en in zijn derde onderdeel niet ontvankelijk is;

Over het tweede middel : schending van artikel 97 der Grondwet, van artikel 18 der wet van 12 Maart 1818 en van de artikelen 2 en 13 der wet van 25 Juli 1938, in zover eiser in verbreking als onbevoegd om de geneeskunde te beoefenen veroordeeld werd op grond van artikel 18 der wet van 12 Maart 1818, zulks terwijl zijn niet-inschrijving op de tabel, voorzien bij de wet van 25 Juli 1938 (artikel 2) deze strafsancie niet wettigt, vermits artikel 13 dezer wet in zijn vierde lid uitdrukkelijk bepaalt in welke gevallen de niet-nakoming der voorschriften dezer wet aanleiding geven tot toepassing ener strafrechtelijke sancie en ter zake geen enkel dezer gevallen zich voordeed ;

Overwegende dat, zoals het bestreden arrest het releveert, artikel 13 der wet van 25 Juli 1938 hier niet toepasselijk is;

Overwegende dat voormeld artikel, dat de disciplinaire sancties bepaalt, waarover de Raad van de Orde beschikt tegenover de geneesheren, die aan zijn gezag zijn onderworpen, en de strafrechtelijke gevolgen, welke de niet-naleving van deze sancties voor de overtreder met zich brengt, niet kan worden toegepast op de nog niet ingeschreven geneesheer, die bij overtreding van artikel 2 der wet van 25 Juli 1938 en van het Koninklijk Besluit van 23 Mei 1939, wederrechtelijk de geneeskunde uitoefent en zich dientengevolge blootstelt aan de bij artikel 12 der wet van 12 Maart 1818 voorziene sancties;

Dat het middel in rechte niet opgaat;

Over het derde middel : schending van artikel 97 der Grondwet, van artikel 18 der wet van 12 Maart 1818 en van de artikelen 2 en 17 der wet van 25 Juli 1938, in zover eiser in verbreking op grond van inbreuk op artikel 18 der wet van 12 Maart 1818 veroordeeld werd, omdat hij zich niet zou gedragen hebben overeenkomstig artikel 2 der wet van 25 Juli 1938, zulks terwijl de verwerping van zijn voorziening in verbreking, uitgesproken bij arrest en dit arrest zelf dd. 27 December 1949 hem niet betekend werden, terwijl dit arrest in verband stond met het ingediende verzoek om ingeschreven te worden, en terwijl artikel 17 der wet van 25 Juli 1938 de betekening van alle definitieve beslissingen aangaande schorsing en schrapping voorschrijft;

Overwegende dat artikel 17, hetwelk oplegt de beslissing te betekenen aan de op de lijst ingeschreven geneesheer, beslissing, houdende schorsing of definitief verbod om de geneeskunde uit te oefenen, niet toepasselijk is, wanneer het een niet-ingeschreven geneesheer geldt;

Dat geen enkel dezer tuchtstraffen van aanlegger werd uitgesproken;

Dat het middel niet kan aangenomen worden;

En overwegende dat de substantiële of op straf van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en dat de beslissing overeenkomstig de wet is;

Om die redenen :

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt de aanlegger tot de kosten.

NOOT : Zie in dit nummer het arrest van het Hof te Gent dd. 23 December 1950 en het vonnis van de Correctionele Rechtbank te Brugge dd. 23 Mei 1950.

Verg. ook in dit nummer het cassatie-arrest van 29 Januari 1951 inzake V. N.

HOF VAN BEROEP TE GENT

4e Kamer. — 23 December 1950.

Voorzitter : M. Van Winckel.

Raadsheren : M.M. Lagae en Van den Abeele.

Advocaat-Generaal : M. Bohyn.

Advocaten : Mrs Haus en Floré.

Orde der geneesheren. — Plaatsing op de lijst der Orde vereist voor de uitoefening der geneeskunde, ook voor hen, die vóór de inwerkingtreding van de wet van 25 Juli 1938 tot die uitoefening bevoegd waren. — Weigering van inschrijving op de eerste lijst der Orde op grond van een vroeger voorgevallen feit. — Niet in strijd met het beginsel van de niet terugwerkende kracht der strafwet. — Niet toepasselijkheid van art. 13 van voornoemde wet, doch wel van art. 18 van de wet van 12 Maart 1818. — Niet toepasselijkheid van art. 17 van de wet van 25 Juli 1938.

Tot uitoefening van de geneeskunde zijn sedert de inwerkingtreding van de wet van 25 Juli 1938 tot oprichting van de Orde der Geneesheren slechts bevoegd zij die, behalve de visering van hun diploma door de Provinciale Geneeskundige Commissie, ook hun inschrijving bekomen hebben op de lijst der Orde. Laatsgenoemd vereiste geldt ook voor hen, die vóór de invoering van voormelde wet tot de uitoefening van de geneeskunde bevoegd waren. De Provinciale Raden mochten de inschrijving weigeren van hen, die zich schuldig gemaakt hadden aan een feit van zulkdanige ernstige aard, dat de sanctie van het definitieve verbod om in België de geneeskunde uit te oefenen, daarop diende te worden toegepast.

De weigering van inschrijving kon ook geschieden om een feit, dat vóór de inwerkingtreding van meergenoemde wet had plaats gehad. Het principe van de niet-terugwerkende kracht der strafwet vindt hier geen toepassing; het gaat hier immers niet om een aan een lid der Orde opgelegde straf, maar wel om de vaststelling, dat belanghebbende niet verkeert in de bij de wet gestelde voorwaarden om als lid der Orde te worden aangenomen. De aan de Provinciale Raad opgedragen beoordeling daarvan moet noodzakelijk ook het verleden van de betrokkene omvatten.

Artikel 13 van de wet van 25 Juli 1938 betreft alleen de geneesheren; die leden zijn van de Orde.

Verdachte staat echter terecht wegens overtreding van artikel 18 van de wet van 12 Maart 1818, omdat hij onbevoegd de geneeskunde heeft uitoefend, terwijl hij niet als lid opgenomen was in de Orde der Geneesheren.

Zo de voorziening in verbreking schorsende kracht heeft, wordt de bestreden beslissing definitief door de verwerping van de voorziening in cassatie.

Artikel 17 van de wet van 25 Juli 1938 is in casu evenmin van toepassing, daar belanghebbende noch tijdelijk geschorst, noch definitief ontzet is van het recht om de geneeskunde uit te oefenen, doch eenvoudig niet werd aangenomen als lid der Orde.

O.M. t/ H.

Overwegende dat verdachte en het Openbaar Ministerie tijdig en op geldige wijze in hoger beroep gekomen zijn;

Overwegende dat verdachte vóór het Hof nog immer

aanvoert, dat hij wettelijk bevoegd was de geneeskunde uit te oefenen, daar hij houder was van een geveiseerd doktersdiploma overeenkomstig artikel 10 van het Koninklijk Besluit van 31 Mei 1880 en van een getuigenschrift van goed gedrag en zeden, zoals voorzien bij artikel 10 van het Koninklijk Besluit van 23 Mei 1939;

Overwegende dat artikel 2 van dit laatste Besluit echter stellig is en bepaalt dat de dokter zijn beroep in België slechts mag uitoefenen, indien hij behalve de visering van zijn diploma door de Provinciale Geneeskundige Commissie, vooraf zijn inschrijving op de lijst der Orde bekomen heeft;

Overwegende dat weliswaar bij de bespreking der wet tot oprichting van de Orde der Geneesheren, de heer Rolin in de Senaat de mening uitte, dat een overgangsbepaling aangewezen was, welke de inschrijving van ambtswege der practiserende geneesheren zou voorzien, maar dat niet is gebleken dat de Minister deze zienswijze heeft aanvaard; dat zijn woorden : « Nous sommes d'accord » klaarblijkelijk enkel het onmiddellijk voorafgaand gedeelte der rede van de heer Rolin betreffen, waarin deze spreker voorstelde in de tekst der wet overal dezelfde benaming te gebruiken om de Provinciale Raden aan te duiden; dat trouwens het amendement Rolin niet in de voorgestelde termen werd aangenomen, doch het artikel 24 der wet is geworden, luidens hetwelk de wet in werking treedt op de datum, bepaald bij het Koninklijk Besluit, dat de overgangsmaatregelen vaststelt voor het opmaken van de eerste lijsten met de geneesheren-leden van de orde; dat in de ter uitvoering der wet genomen besluiten, namelijk het Koninklijk Besluit van 23 Mei 1939, gewijzigd door het Besluit van de Regent van 13 Juli 1945, niet het minste gewag gemaakt wordt van om 't even welk onderscheid tussen geneesheren; dat het enige onderscheid, dat dient te worden gemaakt, en waarop de eerste rechter dan ook de nadruk gelegd heeft, datgene is tussen de geneesheren, die aan de eerste verkiezingen hebben deelgenomen, overeenkomstig artikel 162 van het Koninklijk Besluit van 23 Mei 1939, dit wil zeggen al die, welke te dien tijde de toenmalige wettelijke voorwaarden vervulden voor het uitoefenen van hun beroep — en die, welke nadien, krachtens artikel 170, door de eerste Raden ingeschreven werden op de lijsten, voorzien en volgens de regels bepaald bij artikel 2 der organieke wet; dat, zo de practiserende geneesheren in het algemeen moesten worden ingeschreven, de Raad nochtans diegenen mocht uitsluiten, welke zich in het geval bevonden voorzien in de slotbepaling van het tweede lid van evengemeld artikel 2, hetgeen door de bevoegde Provinciale Raad dan ook ten aanzien van verdachte geschiedde, toen deze bij de thans in kracht van gewijsde gegane beslissing van 10 October 1948 verdachte's verzoek om inschrijving verwierp;

Overwegende dat verdachte vergeefs aanvoert dat het feit, waarop zijn uitsluiting door de Raad steunt, dagtekent van vóór het in werkingtreden der wet van 25 Juli 1938;

Overwegende dat het principe van het niet-terugwerken der strafwetten hier geen toepassing vindt; dat het hier niet gaat over een aan een lid der Orde opgelegde straf, maar over de vaststelling dat verdachte zich niet in de door de organieke wet vereiste voorwaarden bevindt om als lid der Orde aangenomen te worden; dat, wil men van het recht van beoordeling omtrent de waardigheid om als lid der Orde aangenomen te worden, door artikel 2 aan de Raad toegekend, geen dode letter maken, dit onderzoek noodzakelijk het verleden van de candidaat moet omvatten;

Overwegende dat het geen belang heeft, zoals reeds

door het Hof van Verbreking in zake werd uitgewezen, dat de Raad, die verdachte's verzoek heeft verworpen, de mogelijkheid heeft ingezien ener latere inschrijving van verdachte; dat verdachte's uitsluiting met als gevolg zijn onbevoegdheid om de geneeskunde uit te oefenen, ondertussen immers een voldongen feit is;

Overwegende dat ten andere al de bezwaren van verdachte tegen die uitsluiting uiteindelijk tot in de hoogste instantie werden verworpen;

Overwegende dat verdachte zich zonder meer grond beroept op artikel 13 der wet van 25 Juli 1938;

Overwegende dat gewis verdachte de sancties van die wetsbepaling niet heeft opgelopen en ook niet kon oplopen, vermits dezelve slechts toepasselijk zijn op de leden der Orde, die in hun beroepsplichten te kort schieten;

Overwegende dat verdachte's beschouwingen ten deze dan ook niet dienend zijn;

Overwegende dat verdachte immers terechtstaat op grond dat hij het beroep van geneesheer heeft uitgeoefend niet tijdens een schorsing of na ontzetting van het recht daartoe, maar vooraleer door zijn opneming in de Orde der Geneesheren dit recht te hebben verworven, en gevolglijk door de door hem bekende uitoefening van dit beroep als onbevoegd rechtstreeks de verbiedende bepaling van artikel 18 der wet van 12 Maart 1818 heeft overtreden, zonder dat hierin een analogische toepassing van artikel 13 der wet tot oprichting van de Orde der Geneesheren te vinden is;

Overwegende verder dat, zo de voorziening in verbreking schorsend is, de verwerping daarvan op zich zelf aan de bestreden beslissing een definitief karakter geeft; dat betekening van het arrest niet vereist is; dat verdachte het verloop der door hem ingestelde procedure moest volgen;

Overwegende dat artikel 17 der wet van 25 Juli 1938, naar hetwelk verdachte thans verwijst, hier niet toepasselijk is; dat verdachte immers, zoals hierboven reeds opgemerkt, noch tijdelijk geschorst, noch definitief ontzet werd van het recht de geneeskunde uit te oefenen, in de zin van de bewuste wetsbepaling, maar enkel niet werd aangenomen als lid der Orde;

Overwegende dat verdachte daarbij toegeeft dat, wat de verwerping van zijn verzoek tot inschrijving op de lijst der Orde betreft, geen betekening van het arrest van het Hof van Verbreking vereist is; maar dat, wanneer hij niet is ingeschreven, hij door het feit zelf onbevoegd is om de geneeskunde uit te oefenen;

Overwegende dat verdachte zich hier dus vergeefs op zijn goede trouw beroept; dat deze aan het Hof niet is gebleken;

Overwegende dat de door de eerste rechter tegen verdachte uitgesproken straf, met inbegrip der toegekende gunst van voorwaardelijke opschorting der tenuitvoerlegging, rechtmatig is, als een gepaste beugeling van het bewezen verklaarde wanbedrijf voorkomt en dient bevestigd te worden;

Om deze redenen,

en die van het beroepen vonnis :

Gelet op de wetsbepalingen, door de eerste rechter aangehaald en door de heer Voorzitter op deze terechtzitting nogmaals aangeduid, samen met artikel 24 der wet van 15 Juni 1935,

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak :

Ontvangt het hoger beroep van verdachte en van het Openbaar Ministerie,

Er op beslissend :

Bevestigt het beroepen vonnis en veroordeelt verdachte in de kosten, aan de zijde van het Openbaar Ministerie op het hoger beroep gevallen.

NOOT : Zie in dit nummer het vonnis a quo van de Rechtbank te Brugge dd. 23 Mei 1950 en het cassatie-arrest dd. 30 April 1951, waarbij de voorziening tegen bovenstaand arrest verworpen werd.

Naar onze mening heeft artikel 17 der wet van 25 Juli 1938 geen uitstaans met de betekening van een arrest, waarbij de voorziening tegen een beslissing van de Gemengde Raad van Beroep wordt afgewezen. Het cassatie-arrest is nl. geen beslissing in laatste aanleg in de zin van voormeld artikel 17. Het Hof van Verbreking doet ten andere geen uitspraak over de grond der zaak (artikel 11, lid 2). Krachtens artikel 11, lid 3, moeten de beslissingen van de Gemengde Raad van Beroep bij aangetekende brief aan de belanghebbende worden betekend.

M. v. B.

CORRECTIELE RECHTBANK TE BRUGGE

3e Kamer — 23 Mei 1950.

Voorzitter : M. van Balberghe.
Openbaar Ministerie : M. Boudolf.
Advocaat : Mr Floré.

Orde der geneesheren. — Weigering van inschrijving van geneesheer op de eerste lijst van de Orde. — Bevoegdheid om de geneeskunde uit te oefenen totdat de weigering in kracht van gewijsde was gegaan. — Toepasselijkheid van art. 19 niet van art. 18 van de wet van 12 Maart 1818. — Geen terugwerkende kracht van de wet van 25 Juli 1938.

Een beslissing van de Gemengde Raad van Beroep van de Orde der Geneesheren wordt definitief door de verwerping van de voorziening in cassatie door het Hof van Verbreking; daartoe is niet vereist, dat het cassatie-arrest aan de verdachte betekend wordt. Het cassatie-arrest moet worden geacht op tegenspraak te zijn geweest en behoeft niet te worden betekend aan degene, die zich in verbreking heeft voorzien.

Artikel 2 van de wet van 25 Juli 1938 tot oprichting van de Orde der Geneesheren verklaart de Provinciale Raden van de Orde gerechtigd doch niet verplicht de voorheen practijk uitoefenende geneesheren ambtshalve op de eerste lijst in te schrijven. De Provinciale Raden konden deze inschrijving slechts weigeren, indien de belanghebbende zich schuldig had gemaakt aan een feit, dat van zodanig ernstige aard was, dat het met het definitief verbod om de geneeskunde in België uit te oefenen moest worden gestraft. Het bij de wet van 25 Juli 1938 voor de uitoefening der geneeskunde gestelde vereiste van inschrijving op de lijst van de Orde der Geneesheren gold slechts vanaf de inwerkingtreding der wet en onder voorbehoud der overgangsbepalingen dezer wet.

De geneesheren, die vóór de inwerkingtreding van voornoemde wet de wettelijke bevoegdheid hadden de geneeskunde uit te oefenen, bleven deze bevoegdheid behouden tot op het ogenblik, waarop de weigering om hen op de eerste lijst der Orde in te schrijven in kracht van gewijsde was gegaan.

Hij die de geneeskunde uitoefent zonder op de lijst van de Orde der Geneesheren te zijn ingeschreven, valt niet onder de strafbepaling van artikel 19, doch onder die van artikel 18 van de wet van 12 Maart 1818 op de uitoefening van de geneeskunde, gewijzigd bij de wet van 18 Juli 1946.

Er kan hier geen sprake zijn van retroactieve toe-

passing van een strafbepaling op vóór de uitvaardiging van de wet gepleegde feiten; het gaat hier nl. niet over de bestraffing van vóór de inwerking-treding der wet van 25 Juli 1938 gepleegde feiten, doch over de bestraffing van onwettige uitoefening van de geneeskunde, gepleegd nadat voormelde wet deze uitoefening afhankelijk had gesteld van het ingeschreven zijn op de lijst der Orde van Geneesheren. Het principe der niet-retroactiviteit kan ten andere niet tot gevolg hebben een vroeger wettelijk bestaande toestand te bestendigen, nadat een nieuwe wet deze toestand heeft verboden.

Openbaar Ministerie t/ H.

Verdacht dat hij met overtreding van artikel 13 der wet van 25 Juli 1938, van de artikelen 2 en 7 van het Koninklijk Besluit van 23 Mei 1939 en van artikel 19 der wet van 12 Maart 1818, te Sint-Kr. een tak van de geneeskunde of op enige andere wijze de geneeskundige practijk heeft uitgeoefend, waartoe hij door de wet niet gerechtigd was, daar hij als doctor in de genees-, heel- en verloskunde zijn beroep in België heeft uitgeoefend zonder vooraf zijn ingeschreven op de lijst der Orde der Geneesheren;

Overwegende dat verdachte's verzoek tot inschrijving op de lijst van de Orde der Geneesheren bij beslissing van de Provinciale Raad der Orde der Geneesheren van West-Vlaanderen dd. 10 October 1948, afgewezen werd; dat op hoger beroep van verdachte deze beslissing bevestigd werd door die van de Gemengde Raad van Beroep van de Orde der Geneesheren te Brussel dd. 15 Februari 1949; dat de door verdachte ingestelde voorziening in verbreking tegen deze laatste beslissing bij arrest van het Hof van Verbreking dd. 27 December 1949 verworpen werd (stukken 8, 9, 20 en 22 van de bundel); dat verdachte, hierover geïnterpelleerd ter terechtzitting van 6 April 1950, deze feiten erkent;

Overwegende dienvolgens dat door deze verwerping van de voorziening in verbreking de beslissing van de Gemengde Raad van Beroep van de Orde der Geneesheren te Brussel dd. 15 Februari 1949 definitief is geworden, zonder dat het arrest van het Hof van Verbreking dd. 27 December 1949 voornoemd aan verdachte diende betekend te worden;

Overwegende namelijk dat, zo de wetgeving op de Orde der Geneesheren voorziet dat elke beslissing van de Provinciale of van de Gemengde Raad van Beroep binnen de acht dagen na de uitspraak per aangetekende brief, door de griffier ondertekend, ter kennis van belanghebbende moet worden gebracht (artikelen 2, al. 3, 11 en 18 der wet van 25 Juli 1938; artikelen 14, 133, 137 en 145 Koninklijk Besluit dd. 23 Mei 1939), deze betekening enkel ten doel heeft de termijnen van hoger beroep of voorziening in verbreking te doen ingaan; dat het in die zin is, dat artikel 18 van de wet van 25 Juli 1938 bepaalt dat elke sanctie definitief wordt dertig dagen nadat zij aan de belanghebbende werd betekend, behalve in geval van hoger beroep of verzet, aangetekend overeenkomstig artikel 16 behoudens voorziening in verbreking; dat deze termijn van dertig dagen, overeenstemmende met de voorziening van hoger beroep, verzet of verbreking, enkel tot gevolg heeft de uitvoerbaarheid van de beslissing te schorsen ten einde aan de belanghebbende toe te laten van de hem toegekende rechtsmiddelen gebruik te maken;

Overwegende dat de wet echter niet voorziet, dat het arrest van verbreking aan belanghebbende moet worden betekend; dat weliswaar de voorziening in verbreking schorsend is, maar dat, eenmaal het arrest

van verwerping uitgesproken, de beslissing van de Gemengde Raad van Beroep definitief is; dat artikel 18 der wet van 25 Juli 1938 dus geen betrekking kan hebben op het arrest van verbreking, dat trouwens geen beslissing ten gronde is; en dat het in die zin is, dat artikel 11 enkel bepaalt dat de voorziening in verbreking schorsend is;

Overwegende ten andere dat luidens de artikelen 11 van de wet van 25 Juli 1938 en 151 van het Koninklijk Besluit van 23 Mei 1939, de procedure om zich in verbreking te voorzien beheerst wordt door de in burgerlijke zaken geldende regelen; dat dienvolgens het arrest van verbreking moet worden geacht op tegenspraak te zijn gewezen (cfr. R. P. D. B., V^o, Pourvoi en cassation, n° 529 en 551) en een arrest van verwerping niet moet worden betekend aan degene die zich in verbreking heeft voorzien (cfr. Verbr., 30 April 1900, pas. 1900, I, 218);

Overwegende dat dus onbetwistbaar vaststaat, dat verdachte niet ingeschreven is op de lijst van de Orde der Geneesheren;

Overwegende dat verdachte echter inroept dat hij thans nog, en dit onverminderd het feit dat hij niet ingeschreven is op de lijst van de Orde der Geneesheren, wettelijk gemachtigd blijft de geneeskunde uit te oefenen; dat namelijk, vermits hij vóór de inwerkingtreding van de wet betreffende de Orde der Geneesheren wettelijk gemachtigd was de geneeskunde uit te oefenen, hem dit recht niet regelmatig kon worden ontnomen op grond van feiten, gepleegd vóór de inwerkingtreding; dat hij daartoe steunt op de geschiedenis van de totstandkoming van de wet van 25 Juli 1938 en namelijk op de verklaringen en de amendementen van de heer Rolin in de Senaat;

Overwegende echter dat uit de wordingsgeschiedenis van de wet van 25 Juli 1938 blijkt, dat al de geneesheren, die de geneeskunde in België uitoefenen, lid zijn van de Orde en dat iedereen, die in België de geneeskunde mocht uitoefenen zonder deel uit te maken van de Orde, zich zou blootstellen aan de strengheid van de wet waardoor de onwettelijke uitoefening van de geneeskunde wordt verboden (verslag Pholien, Doc. Parl. Senaat, sessie 1937-1938, n° 7, blz. 12 en 24; verklaring van de heer Wauters, Minister van Volksgezondheid, Parl. Hand. Senaat 1937-1938, blz. 49); dat zulks ten andere logisch is, vermits de instelling van een Orde der Geneesheren geen zin zou hebben indien er een categorie van geneesheren kon bestaan, die niet van de Orde deel uitmaken (verklaring van de heer Pholien, Parl. Hand. Senaat, 1937-1938, blz. 53);

Overwegende weliswaar dat uit dezelfde wordingsgeschiedenis duidelijk blijkt dat, wat betreft de wijze van inschrijving op de lijst van de Orde der Geneesheren, een onderscheid moet worden gemaakt tussen degenen, die het beroep van geneesheer in de provincie wettelijk uitoefenen op het ogenblik van het opmaken van de eerste lijst, en degenen, die later hun practijk in de provincie beginnen (verklaring van de heer Rolin en bevestiging van de heer Wauters, Minister van Volksgezondheid, tijdens de Senaatsvergadering van 2 December 1937, Parl. Hand. Senaat 1937-1938, blz. 80); en dat ten einde zulks in de definitieve wettekst vast te leggen het amendement van de heer Rolin op artikel 2 der wet zonder wijziging of commentaar door de Commissie van Volksgezondheid (Doc. Parl. Senaat 1937-1938, n° 28, blz. 9) en door de Senaat en de Kamer van Volksvertegenwoordigers werd bekrachtigd (Parl. Hand. Senaat 1937-1938, blz. 83, 147, 148, 151 en 284; Doc. Parl. Senaat 1937-1938, n° 32 en 46; idem Kamer 1937-1938, n° 75);

dat echter noch de verklaring van de heer Rolin noch

het amendement op art. 2, door hem ingediend en later aangenomen, op het oog hadden de Provinciale Raden van de Orde der Geneesheren te *verplichten* de voorheen practiserende geneesheren ambtshalve in te schrijven op de eerste lijst, doch enkel een overgangsbepaling te voorzien « *qui permette l'inscription d'office par les autorités, des médecins qui, dans une province déterminée, sont notoirement connus comme pratiquant l'art de guérir* »; dat de tussenkoms van de heer Rolin enkel ten doel had om niet « *sans nécessité humilier des praticiens honorables qui ne demandent aucunement la création de cet Ordre* »;

Dat ten andere aan het in artikel 2, lid één, uitgedrukte principe, volgens hetwelke « *la liste correspondant au tableau qui va grouper les médecins de chaque province doit être par définition, une liste groupant tous les médecins autorisés à pratiquer la médecine* » (verklaring van de heer Rolin, cod. loc.) geen afbreuk werd gedaan; dat het amendement op artikel 2 trouwens met het reeds hogervermelde doel enkel een wijziging bracht aan de eerste zin van lid 2, maar de tweede zin van hetzelfde lid, behoudens enkele stijlwijzigingen, uit de door de Commissie van Volksgezondheid geamendeerde tekst werd overgenomen. (Doc. Parl. Senaat 1937-1938, n° 7, blz. 12 en 45; zie eveneens de verklaring van de heer Hanquet, Parl. Hand. Senaat 1937-1938, blz. 79);

Overwegende dat hieruit dus blijkt dat, zo de wet een onderscheid maakt tussen de *wijze van inschrijving* op de lijst van de Orde der Geneesheren, de Provinciale Raden van die Orde het *recht* hadden de oude geneesheren ambtshalve in te schrijven; dat zij daartoe echter niet *verplicht* waren, doch deze inschrijving slechts konden weigeren, zo de aanvrager zich schuldig had gemaakt aan een feit, waarvan de zwaarwichtigheid het definitief verbod de geneeskunde in België uit te oefenen verdient, en dit overeenkomstig de bepalingen van lid 2 van artikel 2 der wet van 25 Juli 1938;

dat, aangezien de inschrijving van verdachte op de lijst van de Orde der Geneesheren bij beslissing van de Gemengde Raad van Beroep dd. 15 Februari 1949 werd verworpen en hij dienvolgens geen deel uitmaakt van die Orde, hij zich blootstelt aan de strengheid van de wet, waardoor de onwettelijke uitoefening van de geneeskunde wordt verboden, voor het geval hij de geneeskunde verder mocht uitoefenen;

Overwegende nochtans dat, wanneer aldus door artikel 2 van de wet van 25 Juli 1938 en artikel 2 van het Koninklijk Besluit van 23 Mei 1939, gewijzigd door het Besluit van de Regent dd. 13 Juli 1945, de wettelijke uitoefening der geneeskunde — behalve van de reeds vroeger bestaande verplichtingen omtrent zijn academische graad en de bekrachtiging van zijn diploma overeenkomstig de wet, de visering van zijn diploma door de geneeskundige commissie van de provincie, waar hij zijn verblijf vestigt, en de inschrijving op de jaarlijks door deze commissie op te maken lijst (artikel 1, Koninklijk Besluit 31 Mei 1885; artikel 13 Besluit Regent 26 Augustus 1949; artikel 27, wet 21 Mei 1929, en artikel 39, wet 21 Mei 1929, gewijzigd door artikel 7, wet 27 Juni 1947), afhankelijk werd gesteld van de verplichting ingeschreven te zijn op de lijst van de Orde der Geneesheren, deze laatste verplichting slechts bestaat vanaf de inwerkingtreding der wet van 25 Juli 1938 en onder voorbehoud der overgangsbepalingen dezer wet (artikelen 2 en 23);

Overwegende dat krachtens de artikelen 24 der wet van 25 Juli 1938 en 161 van het Koninklijk Besluit van 23 Mei 1939, de wet betreffende de Orde der Geneesheren in werking is getreden op de datum, vastgesteld voor de eerste verkiezingen; dat luidens de artikelen

162 en volgende van voornoemd Koninklijk Besluit al de geneesheren die op dit ogenblik de wettelijke voorwaarden voor het uitoefenen der geneeskunde vervulden, aan deze eerste verkiezingen deelnamen; en dat luidens artikel 170 van voormeld Koninklijk Besluit de eerste Raden onmiddellijk na hun installatie overgaan tot het opmaken van de lijst en de inschrijving er op van de geneesheren overeenkomstig het bepaalde in artikel 2 der wet van 25 Juli 1938; dat hieruit blijkt dat de geneesheren, die vóór de inwerkingtreding van de wet van 25 Juli 1938 wettelijk gemachtigd waren de geneeskunde uit te oefenen, ook gemachtigd bleven verder hun beroep in België uit te oefenen tot aan hun inschrijving op de eerste lijst der Orde;

Overwegende dat niet betwist wordt dat verdachte vóór de inwerkingtreding van de wet van 25 Juli 1938 wettelijk gemachtigd was de geneeskunde uit te oefenen; dat hij aldus deelgenomen heeft aan de eerste verkiezingen; dat echter bij beslissing van de Provinciale Raad van de Orde der Geneesheren van West-Vlaanderen dd. 10 October 1948 de inschrijving van verdachte op de lijst der Orde werd geweigerd;

Overwegende nochtans dat deze beslissing enkel kon worden getroffen met inachtneming van de bepalingen inzake hoger beroep en voorziening in verbreking (artikel 2, lid 3, wet 25 Juli 1938; artikel 170, Koninklijk Besluit 23 Mei 1939); dat dienvolgens de bepalingen van de artikelen 11, 16 en 18 van de wet van 25 Juli 1938 en van de artikelen 14, 25, 137, 149 en 151 van het Koninklijk Besluit van 23 Mei 1939 van toepassing zijn; dat dienvolgens de beslissing van 10 October 1948 niet definitief is geworden, aangezien er beroep werd aangetekend, en dat de uitwerking van de beslissing dd. 15 Februari 1949 geschorst werd door de voorziening in verbreking; dat de weigering van inschrijving van verdachte op de lijst van de Orde der Geneesheren slechts definitief is geworden en uitwerking heeft verkregen door de verwerping van de voorziening in verbreking bij arrest van 27 December 1949 en dat dienvolgens de machtiging tot het uitoefenen van de geneeskunde, waarvan verdachte genoot voordat zijn inschrijving op de lijst werd geweigerd, hem behouden bleef tot op het ogenblik dat voormelde weigering definitief werd;

Overwegende dat uit wat voorafgaat blijkt dat verdachte vanaf de datum van het arrest van het Hof van Verbreking, zijnde 27 December 1949, alhoewel doctor in de genees-, heel- en verloskunde, zijn beroep in België wettelijk niet verder kon uitoefenen, vermits hij zijn inschrijving op de lijst der Orde niet bekomen had;

dat vaststaat en door verdachte ten andere niet wordt ontkend, dat hij na die datum zijn beroep van geneesheer heeft uitgeoefend en dit op een regelmatige en voortdurende wijze;

Overwegende nochtans dat deze feiten niet onder toepassing vallen van artikel 19 der wet van 12 Maart 1818, luidens hetwelk « *diegenen welke enen anderen tak van geneeskunst oefenen, of op eenige andere wijze de geneeskundige practijk exerceren, dan waartoe zij volgens den inhoud dezer wet gerechtigd zijn, zullen... verbeuren* »; dat verdachte, aangezien hij niet op de lijst der Orde is ingeschreven, niet gerechtigd was enige tak der geneeskunde uit te oefenen, aldus onder toepassing valt van artikel 18 van de wet van 12 Maart 1818, gewijzigd door de wet van 18 Juli 1946 en geïnterpreteerd door de wet van 27 Maart 1853, luidens hetwelke « *alle onbevoegde personen, enige tak der geneeskunde hoe ook genaamd, uitoefenende, zullen ... verbeuren ...* » (Verg. Verslag van de heer Pholien, Doc. Parl. Senaat 1937-1938, n° 7, blz. 12);

Aangezien verdachte uitdrukkelijk uitgenodigd werd zijn verdediging ook voor te dragen op de aldus gewijzigde kwalificatie van het strafbaar feit;

Overwegende ten slotte dat er hier geen spraak kan zijn van retroactieve toepassing van een strafbepaling op feiten, gepleegd vóór de uitvaardiging van de wet; dat het hier namelijk niet gaat over de bestraffing van feiten, gepleegd vóór de inwerkingtreding der wet van 25 Juli 1938, maar wel over de bestraffing van feiten van onwettige uitoefening der geneeskunde, gepleegd nadat de wet van 25 Juli 1938 deze uitoefening afhankelijk had gesteld van het ingeschreven zijn op de lijst van de Orde der Geneesheren; dat het principe der niet-retroactiviteit ten andere niet tot gevolg kan hebben een vroeger wettelijk bestaande toestand te bestendigen, nadat een nieuwe wet deze toestand heeft verboden (R. P. D. B. V°, Infractions et répression en général, n° 32);

Om deze redenen :

De Rechtbank, uitspraak doende op tegenspraak, verklaart de verdachte H. J. schuldig aan de hem ten laste gelegde feiten, zoals ze hiervoren werden gekwalificeerd en bepaald, en namelijk dat hij « als onbevoegd persoon enige tak der geneeskunde, hoe ook genaamd, uitgeoefend heeft te St-k. of elders in België tussen 27 December 1949 en 21 Februari 1950 »; veroordeelt hem dienvolgens tot de kosten van het geding.

NOOT :

Zie in dit nummer de in dezelfde zaak gewezen arresten van het Hof van Beroep te Gent d.d. 23 December 1950 en Hof van Verbreking d.d. 30 April 1951.

1. Omtrent de vraag of het cassatie-arrest moet betekend worden, zie art. 22bis, bij de wet van 23 October 1950 toegevoegd in de wet van 25 Februari 1925 omtrent de cassatie-procedure in burgerlijke zaken.

2. De bevoegdheid van de provinciale geneeskundige commissies tot visering van de doktersdiploma's werd door de wet van 25 Juli 1938 niet opgeheven. Vg. *Pan-dectes belge*, V° Usages corporatifs des médecins, n° 91. Zie ook art. 13 van het Regentsbesluit van 26 Augustus 1949, houdende reorganisatie van de provinciale geneeskundige commissies.

Men zie verder ook het arrest Gent in dezelfde zaak.

De artikelen 27 der wet van 21 Mei 1929 en 39 der wet van 27 Juni 1947, gewijzigd bij art. 7 der wet van 27 Juni 1947, zijn overgegaan in de artikelen 41 en 45 van het Regentsbesluit van 31 December 1949.

3. Anders is het wanneer het een geneesheer betreft, die de geneeskunde op het ogenblik van het opmaken van de eerste lijst niet wettelijk uitoefende in de provincie of die zijn diploma eerst heeft verkregen na de inwerkingtreding der wet. Hij moet voldaan hebben aan alle thans voorgeschreven formaliteiten, o.m. de inschrijving op de lijst der Orde.

Het Hof van Verbreking heeft in zijn hiervoor opgenomen arrest in dezelfde zaak over deze kwestie geen uitspraak moeten doen.

Uit de laatste alinea onder letter a), eerste middel : « overwegende bijgevolg dat vanaf de inwerkingtreding der wet van 25 Juli 1938... » zou men geneigd zijn te besluiten, dat het Hof van Verbreking de tegenovergestelde mening is toegedaan. De tweede alinea onder letter d) luidt echter : « dat de aanlegger gewoon de geneeskunde is blijven uitoefenen nadat de beslissing welke zijn inschrijving op de lijst der Orde verwierp, in kracht van gewijsde was gegaan ».

4. Wat betreft de bevoegdheid van de Raad om de inschrijving op de lijst der Orde te weigeren wegens vóór de inwerkingtreding van de wet van 25 Juli 1938

gepleegd feiten, zie Verbr. 8 Januari 1951 in dit nummer, luidens welk arrest de raad van de Orde der geneesheren een disciplinaire sanctie kan uitspreken wegens een vóór de inwerkingtreding van voormelde wet of vóór zijn inschrijving op de lijst der Orde door een geneesheer begane fout, wanneer de gevolgen dezer fout zich voordoen of blijven voordoen na de inschrijving. Zie ook Verbr. 29 Januari 1951 in dit nummer, luidens welk arrest de wet van 25 Juli 1938 niet onderworpen is aan de toepassing van de bepalingen van de artikelen 2 van het B.W. en van het Wetboek van Strafrecht. Deze stelling lag reeds impliciet ten grondslag aan het arrest van 27 December 1949 in zake H (Pas. 1950, I, 281).

5. De verdediging wierp op, dat de vervolging wegens onwettige uitoefening der geneeskunde in strijd was met het beginsel van de niet terugwerkende kracht der wetten daar de eventuele veroordeling onrechtstreeks tot gevolg zou hebben, de verdachte een tweede maal strafrechtelijk te treffen wegens feiten gepleegd vóór de inwerkingtreding der wet van 25 Juli 1938.

M. v. B.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE OUDENAARDE

21 Februari 1951.

Voorzitter : M. De Grootte.

Rechters : MM. De Vos en De Wulf.

Advocaten : Mrs De Riemaecker en Otte.

1. **Recht van uitweg. — Niet noodzakelijk de kortste doch de minst schadelijke weg.**
2. **Burgerlijke rechtsvordering. — Ambtshalve bevel tot oproeping van derden in het geding.**

1. *De uitweg moet niet noodzakelijk genomen worden over het perceel, waarover de afstand tot de openbare weg de kortste is; de voorkeur moet worden gegeven aan een langere doch minder schadelijke uitweg.*

2. *De rechtbank, rechtsprekende in hoger beroep, kan ambtshalve bevelen, dat derden gedagvaard worden om in het geding tussen te komen, indien zulks nodig blijkt voor de oplossing van het hangende geding en die derden voldoen aan de in art. 466 Rv. gestelde vereisten.*

Hanskens t/ Decoster.

Gezien de stukken en meer bepaald het bestreden vonnis, uitgesproken op 3.2.1947 door de heer Vrede-rechter van het kanton Geraardsbergen, de vonnissen reeds in deze zaak door deze rechtbank uitgesproken op 24.2.1948 en op 1.6.1949, alsmede het deskundig verslag en het proces-verbaal van plaatsopneming, opgesteld in uitvoering van deze vonnissen;

Overwegende dat een doorgang bij wijze van erf-dienstbaarheid niet noodzakelijk moet worden genomen over het perceel, waar de afstand tot aan de openbare weg de kortste is; dat een langere doch minder schadelijke uitweg boven de kortste moet worden verkozen (Verbreking 9.7.1914, Pas. 1519; 16.1.47 De Page, Dr. Civ. Bd. VI, blz. 492 Kluyskens, Zakenrecht, blz. 347);

Overwegende dat de hierboven vermelde onderzoeksmaatregelen onvermijdelijk tot het besluit leiden, dat de gevorderde uitweg niet de minst schadelijke uitweg zou zijn;

Dat deze onderzoeken namelijk enerzijds hebben doen blijken, dat deze uitweg met een lengte van 62 meter in een weide zou moeten genomen worden, waar thans geen weg bestaat, en die op de Ysbroekstraat uitmond, op een breedte van slechts 4.20 m. en dan nog tussen twee gebouwen, zodat het bestaan aldaar van een erfdiensbaarheid van doorgang — zowel voor kruiwagens als voor paard en kar — die weide en de andere eigendommen van de beroeper, die er een complex mede vormen, ontegensprekelijk in ernstige mate in waarde zou doen verminderen;

dat zij anderzijds aangetoond hebben dat aan de overkant van het ingesloten perceel mogelijk een uitweg zou kunnen gevonden worden, die wat langer zou zijn (ongeveer 65 m.), doch grotendeels een bestaande weg zou volgen, die uitweg verschaft aan een hele reeks andere percelen en die men zou kunnen bereiken door het aanleggen van een nieuwe weg van ongeveer 20 m. lengte over het perceel, gekadastreerd onder sectie A nr 291 b, indien men mocht beslissen, dat de uitweg slechts een voetweg moet zijn, of over de percelen 287d en 291b of 291h, indien men mocht beslissen, dat de uitweg een breedte moet hebben, die het verkeer met paard en kar toelaat;

Overwegende dat een goede rechtsbedeling het nochtans wenselijk, zelfs onontbeerlijk maakt (De Page, VI, blz. 493 onder litt. d en Kluyskens, Zakenrecht, blz. 347), dat de eigenaars van de evenvermelde percelen en van die, waar de bovenvermelde bestaande weg gelegen is (nrs 299b en 298c van het kadaster, volgens de voorgelegde plans), in het geding zouden zijn opdat deze kwestie, die hen aanbelangt, op tegenspraak met hen onderzocht en opgelost zou worden;

Overwegende dat de partijen op dat gebied geen initiatief genomen hebben; dat de rechtbank, rechtdoende in hoger beroep, evenwel ambtshalve kan bevelen dat derden gedagvaard worden in gedwongen tussenkomst, indien zulks nodig blijkt te zijn voor de oplossing van het hangende geding (Verbr. 10.7.1884, Pas. I, 266; Aarlen, 2.12.1908, Pas. III, 10 en Verbr. 24.4.1910, op voorziening tegen het zo even vermelde vonnis van Aarlen) Pas. I, 195; alsmede R.P.D.B. Vis Intervention en matière civile, nrs 150 en 155);

dat de in het geding te roepen derden in casu de voorwaarden vervullen, die bij artikel 466 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering gesteld zijn, dat zij namelijk het recht zouden hebben als derden in verzet te komen tegen de beslissing, die de eis, waarover het hier gaat, buiten hun aanwezigheid zou afwijzen om reden dat de gevorderde uitweg schadelijker zou zijn dan die, welke over een of ander van hun percelen zou lopen;

Om deze redenen,

de rechtbank;

Rechtdoende in hoger beroep en op tegenspraak;

Alvorens te beslissen, beveelt dat de eigenaars der percelen, gelegen te Schendelbeke en gekadastreerd onder sectie nr A nrs 287d, 291b, 295h, 298c en 299b, door de meest gerede partij zullen gedagvaard worden ten einde in het huidig geding tussen te komen; verstaat dat het om een bewarend gedwongen tussenkomst moet gaan; wordende de beslissing omtrent de kosten aangehouden.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE LEUVEN

3e Kamer. — 24 Mei 1951.

Alleensprekend rechter : M. Rubbrecht.

O.M. : M. Convents.

1. **Radiowet. — Betekenis van de woorden « plaatsen » en « établir » in artikel 2 der wet van 14 Mei 1930. — Een ogenblikkelijk, niet een voortdurend strafbaar feit.**
2. **Huiszoeking. — Verzet van de huisbewoners. — Vereist opzet niet aanwezig, indien de optredende agenten niet inzage van hun rechterlijke opdracht hebben verstrekt.**
3. **Verboden vuurwapens. — Eigendomsrecht van verdachte niet vereist voor strafbaarheid.**

1. *Nu niet blijkt, dat de wetgever aan de woorden « plaatsen » en « établir » in artikel 2 van de Radiowet van 14 Mei 1930 een van het gewoon begrip afwijkende betekenis heeft willen geven, moeten die woorden naar het algemeen spraakgebruik worden verklaard.*

Het woord « plaatsen » voor zover het betreft een machine of toestel, betekent taalkundig : een plaats geven aan, stellen, zetten (Van Daele).

Het woord « établir » betekent een zaak op een bepaalde plaats vestigen, een machine op een plaats bouwen en voor het werken klaar maken (Littré).

Ten opzichte van een radiotoestel betekenen die termen in ieder geval een feit; dat voltooid is zodra de handeling van de dader ophoudt; zij bedoelen niet een bezitten, voorhanden hebben of houden. De wet heeft derhalve een ogenblikkelijk en niet een voortdurend strafbaar feit omschreven.

2. *Ofschoon geen enkele wetsbepaling het voorlezen van het bevel tot huiszoeking uitdrukkelijk voorschrijft, heeft de wetgever gewild, dat de optredende agenten door de mededeling van de hun gegeven rechterlijke opdracht blijk zouden geven van de wettigheid der voorgenomen huiszoeking, zo dikwijls hun hoedanigheid wordt betwist.*

De agenten van de gerechtelijke politie hadden in casu onmiddellijk na het vertonen van hun dienstkaart aan de bewoners van het huis inzage en lezing moeten geven van hun opdracht. Door dit uit te stellen en eerst te zeggen, dat zij geweld zouden gebruiken, hebben zij bij verdachte de onjuiste mening doen ontstaan, dat hun optreden onwettig zijn zou, hetgeen hardhandig verzet heeft uitgelokt. De feitelijke dwaling heeft de afwezigheid van het bij de wet vereiste opzet bij verdachten ten gevolge gehad.

3. *Voor de strafbaarheid van het bezitten van vuurwapens zonder te hebben voldaan aan de voorschriften van het K.B. van 23 Augustus 1933, is niet vereist, dat het wapen eigendom is van de verdachte.*

O.M. t/ Luyten en cs. en

O.M. t/ Luyten, René.

1. Verdacht van te Ransberg, kanton Zoutleeuw, op 15 September 1950 :

I. de 1e en 2e : hetzij om het misdrijf uitgevoerd of aan de uitvoering ervan rechtstreeks medegewerkt te hebben, hetzij door welke daad ook tot de uitvoering zodanige hulp verleend te hebben dat zonder hun bijstand de wanbedrijven niet konden gepleegd worden, bij inbreuk op artikel 2 wet van 14 Mei 1930, zonder voorafgaande machtiging gegeven door de

Minister die de Telegrafen en Telefonen in zijn bevoegdheid heeft, een zend- of ontvangerstelsel voor radioverbindingen te hebben geplaatst, gebruikt of doen werken.

II. de 1e, 3e, 4e, 5e en 6e : hetzij door het misdrijf uitgevoerd of aan de uitvoering ervan rechtstreeks medegewerkt te hebben, hetzij door welke daad ook tot de uitvoering zodanige hulp verleend te hebben dat zonder hun bijstand de wanbedrijven niet konden gepleegd worden;

A. met geweld of bedreiging weerstand te hebben gepleegd tegen de officier-commissaris bij de rechterlijke opdrachten Nouwen Jean en de gerechtelijke agenten Vanderbemden en Van Aerschot Louis, officier en agenten van de gerechtelijke politie, handelende in uitvoering van de wetten, met de omstandigheid dat de wederspanning gepleegd werd door verschillende personen, zonder voorafgaand overleg en zonder wapenen;

B. door woorden, daden, gebaren of bedreigingen, in de uitoefening of ter gelegenheid van de uitoefening van hun bediening de officier-commissaris bij de rechterlijke opdrachten Nouwen Jean en de gerechtelijke agenten Vanderbemden en Van Aerschot Louis, zijnde agenten dragers van het openbaar gezag of personen met een publieke hoedanigheid bekleed, te hebben gesmaad;

C. de officier-commissaris bij de rechterlijke opdrachten Nouwen Jean en de gerechtelijke agenten Vanderbemden en Van Aerschot Louis, zijnde dragers van het openbaar gezag of personen met een publieke hoedanigheid bekleed, in de uitoefening of ter gelegenheid van de uitoefening van hun bediening, te hebben geslagen;

III. de 7e : door woorden, daden, gebaren of bedreigingen, in de uitoefening of ter gelegenheid van de uitoefening van zijn bediening de gerechtelijke agent Van Aerschot Louis, zijnde een agent drager van het openbaar gezag of een persoon met een publieke hoedanigheid, te hebben gesmaad;

2. Vezet van deze verdachte door exploit van deurwaarder Leon Eeckhout, dd. 1 Februari 1951, geregistreerd, tegen een vonnis dezer Rechtbank dd. 4 Jan. 1951, bij verstek tegen hem uitgesproken en hem betekend door exploit van deurwaarder Dotremont, te Tienen, dd. 25 Januari 1951, sprekende met zijn moeder, welk vonnis hem verwijst tot een geldboete van 100,— frank (.....); en dat het in beslag genomen trommelrevolver verbeurd verklaart uit hoofde van :

IV. te Ransberg, kanton Zoutleeuw, op 15 September 1950 : noch wapenfabrikant, noch wapenhandelaar zijnde, een trommelrevolver, zijnde een vuurwapen tot verweer, voorhanden gehad te hebben zonder het in te laten schrijven met inachtneming der voorwaarden en termijnen bij artikelen 25 en 26 van het K. B. van 23 Augustus 1933 bepaald, en welk hij niet volgens de bij artikel 4 gestelde voorwaarden in zijn bezit had gekregen;

Gezien (.....);

Aangezien de zaken n° 6174 en 6125 van het Parket verenigd geweest zijn;

De Rechtbank, beslissende :

I. Betreffende de dagvaarding in de zaak Notitie n° 6174 :

A. Over de telastlegging I :

Overwegende dat de gerechtelijke politie bij het

Parket te Leuven op 15 September 1950, krachtens bevel tot huiszoeking, afgeleverd door onderzoeksrechter Peeters, in de zaak Joris Marcel en andere van diefstal verdachte personen, een huiszoeking heeft uitgevoerd in de woning der familie Van Luyten te Ransberg;

Overwegende dat in de slaapkamers van de eerste verdieping twee grote toestellen met pick-up en diverse onderdelen werden gevonden, welke het materiaal voor een radiozendtoestel uitmaken, zoals door eerste en tweede verdachten overigens wordt erkend; dat er geen machtiging van de Minister, die de Telegrafen en Telefonen in zijn bevoegdheid heeft, kon worden voorgesteld; dat volgens eerste verdachte de toestellen eigendom zijn van tweede verdachte, zijn broeder, die op de dag der huiszoeking niet aanwezig was;

Overwegende dat nog ontdekt werden : een aantal gramfoonplaten, enkele geschriften met opdrachten voor uitzendingen, een adreslijst alsmede een geïsoleerde elektrische draad met contactstekker, waarvan vermoed wordt dat hij moest dienen als verbinding tussen het toestel en een antenne die zich buitenshuis bevond;

Overwegende dat eerste en tweede verdachte ontkennen dat het radiozendtoestel ooit werd gebruikt en dat er noch bewijs noch vermoeden van gebruik op de in de dagvaarding vermelde datum van 15 September 1950 bestaat; dat tweede verdachte zelfs ontkent eigenaar te zijn, doch beweert dat de apparaten hem, als man van het vak, door een onbekende voor nazicht werden gebracht;

Overwegende dat, volgens de verdediging, ten hoogste het bezit van een radiozendtoestel bewezen is, hetgeen niet door artikel 2 der wet van 14 Mei 1930 op de radiotelegrafie strafbaar zou zijn gesteld;

Overwegende dat voormeld wetsartikel het misdrijf omschrijft als « plaatsen, gebruiken of doen werken »; dat de laatste veronderstellingen, zoals hierboven gezegd, ter zake niet toepasselijk zijn; dat derhalve dient te worden onderzocht wat de wet onder plaatsen van een toestel verstaat, te meer op het eerste gezicht de Nederlandse tekst « plaatsen » en de Franse tekst « établir » niet geheel gelijkwaardig schijnen te zijn (artikel 7 der wet van 18 April 1898);

Overwegende dat uit de geschiedenis van de totstandkoming van de wet van 14 Mei 1930 blijkt, dat de betwiste tekst zonder enige nadere toelichting door de regering werd voorgesteld en zonder de minste beperking door beide Kamers werd aanvaard; dat hetzelfde gebeurde met artikel 2 der wet van 10 Juli 1908, betreffende de draadloze telegrafie, waaruit de woorden « plaatsen » en « établir » blijkbaar werden overgenomen;

Overwegende dat de betwiste termen, bij gebrek aan enige tegenstrijdige wilsuiving van de wetgever, dienvolgens slechts volgens het algemeen spraakgebruik kunnen worden verklaard;

Overwegende dat het woord « plaatsen », voor zover het toegepast wordt op een machine of toestel, taalkundig betekent : een plaats geven aan, stellen, zetten (Van Dale); dat het woord « établir » de gedachte weergeeft van een zaak op een bepaalde plaats te vestigen, een machine op een plaats te bouwen en voor het werken klaar te maken (Littré);

Overwegende dat de betwiste termen ten opzichte van een radiotoestel in ieder geval een handeling betekenen, welke voltooid is, zodra de tussenkomst van de dader ophoudt en geenszins hetzelfde betekenen als bezitten, voorhanden hebben of houden; dat de wet dus een ogenblikkelijk en niet een voortdurend misdrijf heeft omschreven;

Overwegende dat deze interpretatie bovendien steun

vindt in het laatste lid van artikel 2 der wet van 14 Mei 1930, waar enerzijds het « opstellen » en anderzijds « het gebruik en de werking » van radiotoestellen met elkaar in tegenstelling worden gebracht;

Overwegende bijgevolg dat het onder I. telastgelegde, zoals het in de dagvaarding is omschreven, tegenover de eerste en tweede verdachte niet is bevozen, daar niet blijkt dat zij op 15 September 1950 de strafwet hebben overtreden;

B. Over de telastleggingen II en III :

Overwegende dat de Rechtbank als enig bewijsmiddel het proces-verbaal n° 1517 dd. 15 September 1950 acht te kunnen aanvaarden, waaruit blijkt dat de opsporingen op voormelde datum, als volgt zijn verlopen : na vruchteloos aan de winkeldeur te hebben aangeklopt en te hebben bemerkt dat een persoon zich ijlings uit de winkel verwijderde, begaven de agenten zich langs de inrijpoort achter de woning en betraden de keuken, zonder verzet van de bewoners. Aan het hoofd des huizes, derde verdachte, vertoonden zij hun dienstkaart en gaven hem kennis van hun hoedanigheid en van het feit dat zij voorzien waren van een bevel tot huiszoeking en belast met de uitvoering ervan. Derde verdachte gaf hun daarop te kennen dat zij geen enkele bevoegdheid hadden, dat hun dienstkaart vals was, alsmede dat hij zich tegen huiszoeking zou verzetten, bijaldien de Rijkswacht niet aanwezig was. Daarna verklaarden de agenten dat zij tot uitvoering van hun opdracht genoodzaakt zouden zijn met geweld op te treden, indien men het hun wilde verhinderen. Onmiddellijk zijn de aanwezigen, 3e, 4e, 5e en 6e verdachte en even later 1e verdachte, hen te lijf gegaan. Een der agenten heeft aan dit handgemeen een einde gesteld door zijn wapenstok te gebruiken. Daarna werd inzage en lezing gegeven van het huiszoekingsbevel en overgegaan tot de uitvoering ervan.

Overwegende dat volgens in pleidooi verstrekte inlichtingen de verdachten vroeger een onwettig bevel tot huiszoeking in hun woning hadden zien uitvoeren en er derhalve met recht op stonden dat de onschendbaarheid van hun woning werd geëerbiedigd;

Overwegende dat geen enkele tekst nadrukkelijk het voorlezen van het bevel tot huiszoeking voorschrijft; dat de wetgever nochtans, wanneer hij opsporingen in de woning aan een voorafgaande rechterlijke opdracht heeft onderworpen (artikelen 87, 88 Wetboek van Strafvordering en artikel 10 wet van 7 April 1919), eveneens gewild heeft dat de optredende agenten, door het mededelen van de hun gegeven opdracht, van de wettigheid der voorgenomen huiszoeking zouden doen blijken telkens als hun hoedanigheid wordt betwist of miskend (Analoog : Verbreking, 25 Februari 1924, Revue de Droit pénal, blz. 325);

Overwegende dat de gerechtelijke politie ter zake gehouden was inzage en lezing van haar opdracht te geven onmiddellijk na het vertonen van haar dienstkaart; dat door dit uit te stellen en eerst te zeggen geweld te zullen gebruiken, zij bij de verdachten de onjuiste mening heeft doen ontstaan dat er onwettig zou worden opgetreden, hetgeen hardhandig verzet heeft uitgelokt; dat deze feitelijke dwaling echter bij de verdachten het door de artikelen 269—272 en 280 van het Wetboek van Strafrecht vereiste opzet heeft weggenomen, zodat de telastleggingen IIA en IIC niet bewezen zijn;

Overwegende dat tijdens de verdere opsporingen de verbaliserende agenten door al de verdachten behalve de tweede voortdurend werden beledigd en gehinderd, zodat bewezen blijken de telastleggingen IIB ten op-

zichte van de eerste, derde, vierde, vijfde en zesde verdachte, alsmede III ten opzichte van de zevende verdachte, die op het einde der huiszoeking is tussengekomen;

II. Betreffende het verzet in de zaak Notitie n° 6125 betrekkelijk feit IV :

Aangezien het verzet regelmatig is;

De Rechtbank ontvangt het en er over beslissende;

Aangezien het feit IV ten laste van Van Luyten René Bernard Albert bewezen is;

Overwegende inderdaad dat Van Luyten René Bernard erkende dat er zich in de kleerkast van zijn slaapkamer een niet-geïmmatriculeerde trommelrevolver bevond en ter terechtzitting verklaarde, dat het wapen reeds lang geleden door zijn broeder Louis werd medegebracht;

Overwegende dat de Rechtbank niet kan aannemen, dat verdachte de aanwezigheid van het wapen niet kende, dat het eigendomsrecht van het wapen ook geen voorwaarde voor strafbaarheid is;

.....

BALIELEVEN

VLAAMSE CONFERENTIE DER BALIE VAN ANTWERPEN

De advocaat en het pensioen.

Over bovenvermeld onderwerp zou oud-stafhouder Mr Ch. Boelens de leden onzer Conferentie onderhouden, die zich op Vrijdag, 21 December verzamelden in de salons Schoeters te Antwerpen.

Onze voorzitter Mr E. Ooms verwelkomde zeer hartelijk de aanwezigen en meer bijzonder de Heer Stafhouder C. Van Der Planken, de spreker zelf en de leden van de Raad der Orde. Ook Mr Wittemans diende gelukgewens voor zijn aanwezigheid, doch omstandigheden, onafhankelijk van zijn wil, hadden hem belet tijdig binnen te treden. Mr Ooms herinnerde ons even aan de spreekbeurt van Mr P. De Schrijver, voor enkele weken gehouden — onder grote belangstelling — over het « Fiscaal Forfait ». De thans te houden spreekbeurt steunt op dezelfde orde van gedachten : de advocaat en de sociale en economische moeilijkheden, midden dewelke hij in de laatste jaren geplaatst is.

Oud-stafhouder Boelens vangt dan zijn uiteenzetting aan op de duidelijke, bevattelijke wijze, die we van hem gewoon zijn. De vraag van een « pensioen », zegt spreker, stelt zich niet vóór de eerste wereldoorlog. De economische toestand is dan vast en laat berekeningen toe op lange termijn. Na 1918 wordt de maatschappelijke ordening omgekeerd. Fiscale maatregelen en devaluatie doen gevestigde fortuinen slinken. Ook de advocaten zien zich genoodzaakt te leven van hun onmiddellijke inkomsten, zonder aan ouderdom of ziekte het voordeel van forfaitaire geldelijke inkomsten te kunnen hechten.

Vooreerst werd er alleen «gepraat» over de noodzakelijkheid van het pensioen, o.m. op het Internationaal Congres te Brussel, dd. 1935. Mr Collignon der Balie te Luik gaat verder en stelt een practisch project op. In 1927 wordt het « pleitrecht » ingesteld bij K.B. ten einde, samen met afdraging, een pensioenkas te spijzen. Aangezien er echter nog geen « kas » is opgericht, blijft het K.B. dode letter en verdwijnt in 1930.

Het idee blijft echter voortleven. Men denkt eraan per Balie een pensioen- of verzorgingskas op te richten.

Te Antwerpen moest zulks werkelijkheid worden ingevolge algemene vergadering der Balie, te houden op 25 Mei 1940. De oorlog vernietigde echter dit plan.

Vorig jaar riep wijlen stafhouder Chomé echter een vergadering van alle stafhouders van het land tezamen te Brussel, alwaar de gedachte aan een landelijke verzorgingskas in detail werd nagegaan. Tal van suggesties worden geopperd en verworpen. Een collectief levensverzekeringscontract bij een private maatschappij blijkt zeer duur en moeilijk af te sluiten gezien de concurrentie-aanbiedingen van de geconsulteerde vennootschappen. Aansluiting bij een Mutualiteit biedt weinig of geen voordelen aangezien de statuten te geringe uitkeringen toelaten. Anderzijds wordt het idee van Staatstussenkomst of Weldadigheid in specifieke gevallen, verworpen als strijdig met de ware confraterniteit en de zelfstandigheid van de Balie.

Uiteindelijk is een akkoord bereikt. Op 17 Maart 1951 te 15 uur werd er ter studie van notaris Marchand te Brussel een Vereniging zonder Winstbejag gesticht, houdend de oprichting van een pensioen- en verzorgingskas. De Heer Minister van Justitie en de afgevaardigden van alle Balies van het land ondertekenden mede.

Het mechanisme van de kas is het volgende: de bronnen van inkomsten zijn viervoudig:

1) 500 fr. of 750 fr. inschrijvingsrecht, slechts éénmaal te dragen.

2) Pleittaks (per zaak, zoals gerechtskosten te dragen door de verliezende partij en geïnd door de Griffie, pro de Kas).

3) Pleitzegel, te drukken door de Voorzorgskas en verplichtend door alle confraters te kleven op hun bundel bij het neerleggen ervan ter griffie.

4) Legaten en giften.

Een ver doorgedreven berekening laat toe te zeggen dat aldus de Kas 12.000.000 fr. per jaar intrekt en daarvoor aan de advocaten van 70 j. 41.000 fr. per jaar kan uitkeren (of 24.000 fr. indien men begint vanaf 65 j.), alsmede een tegemoetkoming aan de weduwe van een confrater van een bepaalde ouderdomskategorie

Met verwondering vernemen de aanwezigen dat de «Kas» dus reeds bestaat. Hun verwondering stijgt nog wanneer zij van Mr Boelens vernemen dat Minister Moyersoer er niet in gelukt een project van K.B. te deponeren bij de Kabinetsraad, ten einde de Pleittaks in te voeren. Naar het schijnt zou zulks sterke kritiek meebrengen. De beheerraad van de V.Z.W. is echter niet bereid gevonden reeds de pleitzegel en de aansluitingsbijdrage in te voeren, aangezien het prestatievermogen in uitkeringen onbeduidend zou zijn en de pleittaks er dan vermoedelijk nooit meer kwam.

Een langdurig applaus belooft Mr Boelens zeer terecht voor zijn klare en aangenaam voorgebrachte uiteenzetting. De Voorzitter dankt hem namens de vergadering en opent de bespreking. De meest aandachtwekkende tussenkomsten waren deze van Mr P. De Schrijver, die tal van praktische, o.m. fiscale opwerpingen doet, en deze van de Heer Stafhouder, die de bescheidenheid van de spreker even geweld aandoet door de ware rol en de onvermoeibare toewijding toe te lichten welke Mr Boelens aan de dag legde voor het behartigen der Beroepsbelangen van al zijn confraters van het land.

J.M.

MEDEDELING

De leden der Vlaamse Conferentie te Antwerpen gelieven thans reeds te noteren, dat Prof. Dr. P. Geyl der Universiteit te Utrecht, op Dinsdag 15 Januari 1952, te 20,30 u., in de Assisenzaal een zeer belangrijke

rede zal uitspreken over «Ranke in het licht van de catastrofe». — Uitnodigingen volgen later.

« CONFERENCE DU JEUNE BARREAU » TE BRUSSEL

Dinsdag 18 December, gaf de Heer Jean Graven, Professor aan de Universiteit van Genève, oud-Voorzitter van het Hof van Cassatie, te Genève, Directeur van de «Revue de Criminologie et de Police Technique», eminent strafrechterlijk auteur, een lezing, met, als onderwerp: «Procès et Jugement de Damp Renart».

Voor een talrijk opgekomen publiek, bestaande uit de meest vooraanstaande magistraten, uit leden van het Parket, Onderzoekersrechters, Advocaten en elegante dames uit de Brusselse middens, deed de Heer Professor Graven, de Franse Reinaert roman herleven, zoals deze verteld en bezongen werd, onder Lodewijk VII, ten tijde der Kruistochten.

De gekende Reinaert roman werd ons voorgesteld met de ironische glimlach van een jurist en tevens, met de rijk gedocumenteerde kennis van een historicus en de fijnzinnige psychologie van een strafrechtsgeleerde.

De Reinaertfiguur, eeuwig door haar menselijkheid en zo kenmerkend, omdat zij tevens een fresco geeft van de middeleeuwse geest en omgeving, doorstaat in het verhaal, triomferend de hardnekkigheid van pleiters te goeder trouw, en de scherpzinnigheid van fijne civilisten.

Dat ten slotte toch de pleiter te kwader trouw, voldoening krijgt, werd met scepticisme opgemerkt door de causeur, dewelke er evenwel de klem oplegde dat, niettegenstaande alles, de rechten der verdediging ongevrijwaard moesten blijven, ter ere van de beschaving, die naam waardig.

De redenaar, die een verdiende bijval oogstte en die niet alleen een hoogstaande juridische cultuur vertegenwoordigt, maar tevens een natie die onze dank waardig is, door zovele omstandigheden, werd de avond tevoren voorgesteld door Mevrouw en Mr Vanderveeren in hun gastvrije en reeds zo goed gekende en gewaardeerde laat-middeleeuwse woning, ter gelegenheid van een cocktail.

Na de rede, verenigde Mr Boels, Voorzitter van de Conférence, te zijnen huize, talrijke gasten, rond de gevierde redenaar en auteur. *Frederik Steghers.*

TIJDSCHRIFTEN

Nederlands Juristenblad, afl. 45-46, 22 en 29 December 1951.

Mr H.H.A. De Graaf: Art. 173 der Grondwet en de militaire rechter. — Mr A.F. Schepel, Plaatsvervangende Kamerleden?

Weekblad voor Privaatrecht, Notarisambt en Registratie, nr 4222 van 22 December 1951.

Prof. Dr. P.J.A. Adriani: De zorg voor den ouden dag. — Mr Drukker: Heffing van successierecht wegens uitkeringen aan crediteuren van L.V.V.S. — Prof. Mr G. de Grooth: Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Verbintenissenrecht 1950.

Journal des Tribunaux, 23 decembre 1951, nr 3919. — Jean Durieux: Le plan Schuman et la Constitution belge. — Jurisprudence.

Recueil Dalloz de Doctrine, de jurisprudence et de législation.

M.E.S. de la Marnierre. — Monnaie de compte et monnaie de payment.